

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS 2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

1. **Institucijos pavadinimas** | 2
2. **Institucijos steigėjas** | 2
3. **Institucijos vadovas** | 2
4. **Ataskaitinis laikotarpis** | 2
5. **Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus)** | 2
 - 5.1. Lietuvos mokslų akademijos veiklą reglamentuojanti įstatyminė bazė | 2
 - 5.2. LMA organizacinė struktūra ir valdymas | 2
 - 5.3. Funkcijų vykdymas ir veikla | 3
 - 5.3.1. Mokslų akademijos narių visuotiniai susirinkimai | 4
 - 5.3.2. LMA prezidento ir prezidiumo veikla | 5
 - 5.3.3. Inicijuoti moksliniai tyrimai, leidybinė mokslo žinių sklaida | 7
 - 5.3.4. Mokslo populiarinimo publikacijos, žinių apie mokslą ir technologijas sklaida | 10
 - 5.3.5. Moksliniai kongresai, konferencijos, simpoziumai, seminarai ir kiti renginiai | 13
 - 5.3.6. Bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis bei organizacijomis, dalyvavimas jų veikloje ir programose | 19
 - 5.3.7. Jaunųjų mokslininkų, studentų ir moksleivių mokslinės veiklos skatinimas | 22
 - 5.3.8. Garbės vardų, premijų ir apdovanojimų teikimas | 23
 - 5.3.9. Bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis | 24
 - 5.3.10. Bendradarbiavimas su mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijomis | 25
 - 5.3.11. LMA veiklos stiprinimas, remiamas ES struktūrinių fondų lėšomis | 26
 - 5.3.12. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ | 26
 - 5.3.13. LMA Leidybos skyrius | 26
 - 5.3.14. LMA Užsienio kalbų centras | 27
 - 5.3.15. LMA archyvas | 27
 - 5.3.16. Valstybės biudžetinė įstaiga LMA Vrublevskių biblioteka | 27
 - 5.4. Tarptautiniai ryšiai | 29
 - 5.4.1. Ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, kurių narė yra LMA | 29
 - 5.4.2. Ryšiai su tarpakademinių mokslinių mainų partneriais | 30
6. **Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavedimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir kt.)** | 30
 - 6.1. Seimo ir Vyriausybės pavedimai organizuoti ir koordinuoti mokslinius tyrimus; konsultacijos, rekomendacijos ir ekspertiniai vertinimai valstybės institucijoms ir savivaldybėms | 30
 - 6.2. Lietuvos mokslo premijų komisijos veiklos organizavimas | 32
 - 6.3. Bendradarbiavimo su CERN koordinavimas | 32
 - 6.4. Europos Sąjungos struktūrinių fondų remiamų valstybės planuojamų projektų vykdymas | 33
7. **Ataskaitinio laikotarpio pradžioje institucijai paskirti biudžetiniai asignavimai (pagal valstybės biudžeto programas)** | 35
8. **Kitos gautos institucijos lėšos** | 35
9. **Biudžetinių lėšų panaudojimas** | 35
10. **Kitų lėšų panaudojimas** | 36
11. **Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje** | 37
- Priedai** | 38
 1. LMA narių veiklos įvertinimas | 38
 2. LMA narių sąrašas | 39
 3. LMA ir su partneriais 2012 metais organizuoti renginiai | 41
 4. Tarptautinių asociacijų, kurių narė yra LMA, 2012 m. parengtos mokslinės rekomendacijos | 46
 5. Naudoti sutrumpinimai | 47

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS

2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. Institucijos pavadinimas

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

2. Institucijos steigėjas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

3. Institucijos vadovas

Prezidentas prof. VALDEMARAS RAZUMAS

4. Ataskaitinis laikotarpis

2012 m. sausio 1 d. – 2012 m. gruodžio 31 d.

5. Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus)

5.1. LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VEIKLĄ REGLAMENTUOJANTI ĮSTATYMINĖ BAZĖ

Lietuvos mokslų akademija (toliau – LMA) yra žymiausias Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus jungianti valstybės biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė. Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) yra valstybės, kaip LMA savininkės, teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija. LMA veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, LMA statutu (toliau – Statutas) ir kitais teisės aktais. Remiantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140), pakeistas ir LMA narių visuotinio susirinkimo patvirtintas LMA statutas (nauja redakcija) patvirtintas Seimo 2011 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. XI-1397 (Žin., 2011, Nr. 66-3101).

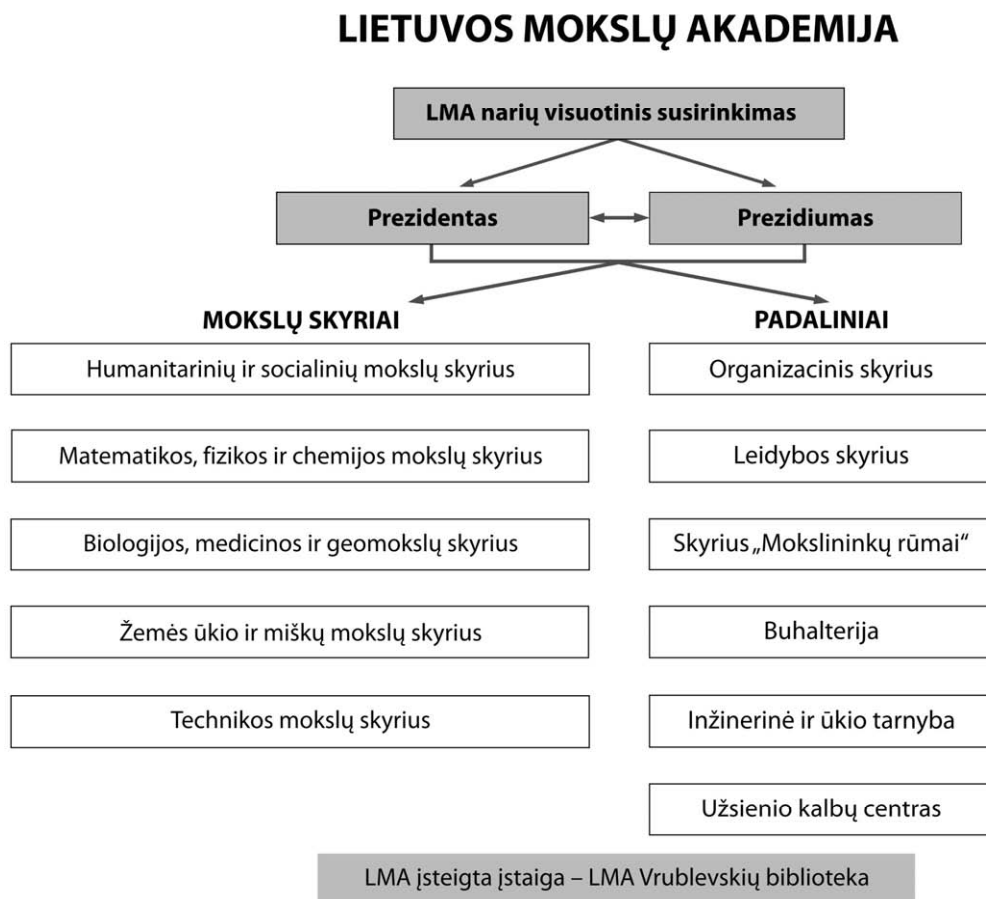
5.2. LMA ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR VALDYMAS

Aukščiausias Mokslų akademijos kolegialus savivaldos organas yra jos narių visuotinis susirinkimas. LMA veiklai tarp narių visuotinių susirinkimų vadovauja Mokslų akademijos prezidentas ir Mokslų akademijos prezidiumas (toliau – Prezidiumas). LMA turi mokslų skyrius ir administraciją (1 pav.).

Mokslų skyrių skaičių ir vidinę struktūrą nustato LMA narių visuotinis susirinkimas. LMA yra tikrieji nariai, nariai emeritai ir užsienio nariai. Kiekvienas LMA narys kartu yra ir kurio nors LMA mokslų skyriaus narys. Nariai renkami iki gyvos galvos. Mokslų akademijos tikrieji nariai tampa nariais emeritais, kai jiems sukanka 75 metai. Mokslų akademijos tikrųjų narių skaičius – ne daugiau kaip 120. Narių emeritų ir užsienio narių skaičius neribojamas. 2012 metų pabaigoje LMA buvo 105 tikrieji nariai,

1 narys ekspertas (kadencijos pabaiga 2014 m. spalį), 42 nariai emeritai ir 62 užsienio nariai. LMA narių sąrašas pateiktas 1 priede.

Administracijos struktūrą nustato Prezidiumas. Administracijoje 2012 m. gruodžio 31 d. buvo 52 darbuotojai, tarp jų LMA prezidentas ir 6 LMA prezidiumo nariai (2012 metais Prezidiumą sudarė 9 nariai). Dar 21 asmuo dirba pagal terminuotas darbo sutartis, vykdydami ES SF projektus, jiems atlyginimas mokamas iš ES struktūrinės paramos lėšų.

1 pav. Lietuvos mokslų akademijos struktūra

5.3. FUNKCIJŲ VYKDYMAS IR VEIKLA

Mokslų akademijos misija – sutelkus iškilus mokslininkus, inicijuoti veiklas, kurios stiprintų Lietuvos gerovę, prisidėtų prie mokslo, socialinės, kultūrinės ir ekonominės krašto plėtros. Įgyvendindama savo misiją, LMA siekia šių svarbiausių strateginių tikslų:

- 1) nuosekliai skatinti aukštą mokslinių tyrimų ir studijų lygį, ypač daug dėmesio skiriant svarbiausiems Lietuvos mokslo, kultūros, kalbos, ūkio ir socialinės pažangos klausimams atsižvelgiant į pasaulio mokslo tendencijas;
- 2) ugdyti visuomenės kritinį mokslinį mąstymą;
- 3) puoselėti mokslo ir akademinę laisvę, mokslinių tyrimų etiką.

Penki Mokslų akademijoje veikiančys mokslų skyriai, jų nariai įgyvendina šią misiją pasitelkdami savo mokslinę ir praktinę kompetenciją.

Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius (HSMS) vertina humanitarinių ir socialinių mokslų būklę bei perspektyvas; skleidžia lituanistikos, tautiškumo ir valstybės dermės idėjas; puoselėja humanistinės kultūros tradicijas ir paveldą; ugdo teisės, teisingumo ir pilietiškumo vertybes; formuoja šalies ekonominės ir socialinės pažangos prioritetus. Atlieka humanitarinės kultūros plėtros darbų, užduočių ir projektų ekspertizes, analizuoja jos būklę, vertybių sklaidą kitose kultūrose. (39 nariai: 20 tikrųjų, 8 emeritai, 1 narys ekspertas, 10 užsienio narių; pirmininkas prof. Aleksandras Vasiliauskas.)

Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius (MFChMS) kartu su šalies bei užsienio mokslo ir studijų institucijomis dalyvauja sprendžiant aktualias tikimybių teorijos, matematinės logikos, puslaidininkių ir lazerių fizikos, teorinės fizikos ir astronomijos, elektrochemijos ir cheminės technologijos problemas, palaiko ryšius su verslo partneriais ir kitų sričių mokslininkais, aktyviai prisideda prie mokslo, studijų ir verslo integracijos. Dalyvauja formuojant tiksliųjų mokslo krypčių tyrimų problematiką, teikia siūlymus sprendžiant šalies ūkio problemas. (48 nariai: 25 tikrieji, 7 emeritai, 16 užsienio; pirmininkas prof. Feliksas Ivanauskas.)

Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus (BMGMS) nariai atstovauja pagrindinėms biologijos, biomedicinos ir geomokslų šakoms, skatina šių mokslo šakų bendradarbiavimą, rengia jaunųjų mokslininkų konferencijas, skleidžia žinias šalies pedagogams (biologams, geografo) organizuodami kasmetines konferencijas, bendradarbiaudami su mokslo, studijų, valstybės institucijomis, mokslinėmis draugijomis organizuoja respublikinius ir tarptautinius mokslo renginius. (53 nariai: 25 tikrieji, 10 emeritų, 18 užsienio; pirmininkas prof. Vytautas Basys.)

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius (ŽŪMMS) sprendžia aktualius agronomijos, miškotyros, zootechnikos, veterinarinės medicinos, aplinkos inžinerijos, maisto saugos ir kokybės, agrarinės ekonomikos ir sociologijos mokslų klausimus; rūpinasi agrarinių mokslų tyrimų plėtra, gautų rezultatų sklaida ir bendradarbiavimu su mokslo bei valstybinėmis institucijomis sprendžiant šalies ūkio problemas. (27 nariai: 10 tikrųjų, 9 emeritai, 8 užsienio; pirmininkas prof. Albinas Kusta.)

Technikos mokslų skyriaus (TMS) nariai, atstovaudami technologijos mokslo kryptims, vykdo, analizuoja ir vertina elektronikos, informatikos, energetikos, mechanikos, medžiagotyros, statybos, transporto mokslo šakų tyrimų tematiką bei rezultatus, teikia siūlymus ir dalyvauja rengiant aukštųjų technologijų plėtros programas, projektus plėtojant mokslo, studijų ir verslo institucijų bendradarbiavimą bei sprendžiant aktualias mokslo ir pramonės problemas. (43 nariai: 25 tikrieji, 8 emeritai, 10 užsienio; pirmininkas prof. Vytautas Ostaševičius.)

5.3.1. Mokslų akademijos narių visuotiniai susirinkimai

Aukščiausias LMA kolegialus savivaldos organas yra LMA narių visuotinis susirinkimas (LMA statuto II sk. 10 p.), kurio sesijos šaukiamos ne rečiau kaip 2 kartus per metus (LMA statuto VI sk. 36 p.). LMA narių visuotiniuose susirinkimuose svarstomi svarbiausi LMA veiklos klausimai, keliamos aktualiausios mokslo bendruomenei iškilusios problemos bei diskutuojama dėl jų sprendimo būdų, analizuojama naujausia informacija ir kitų šalių mokslininkų patirtis.

2012 m. įvyko keturi LMA narių visuotiniai susirinkimai.

Kovo 27 d. LMA narių visuotiniame susirinkime buvo įteikti 2011 metų LMA premijų laureato diplomai ir pagyrimo raštai. Susirinkime dalyvavo Ignalinos rajono savivaldybės meras Bronis Ropė, Verslo ir savivaldybės nuosavybės skyriaus vedėjas Ričardas Trimonis, atstovė ryšiams su visuomene Lina Kovalevskienė. Meras B. Ropė ir LMA prezidentas V. Razumas pasirašė Ignalinos rajono savivaldybės ir LMA bendradarbiavimo sutartį.

Susirinkime buvo inauguruotas Bristolio universiteto (Jungtinė Karalystė) profesorius, Karališkosios draugijos narys, LMA užsienio narys prof. Stivenas Helfordas (Stephen E. Halford), perskaitęs inauguracinę paskaitą „Kaip baltymai pasiekia DNR taikinį“.

Susirinkime taip pat buvo nustatyti LMA prezidiumo siūlomi kandidatų į LMA tikruosius narius, laisvų vietų skaičius ir specialybės, priimti atitinkami nutarimai.

Balandžio 25 d. LMA narių visuotiniame ataskaitiniame susirinkime buvo išklaudyta LMA prezidento V. Razumo LMA 2011 metų veiklos ataskaita. Visuotinis susirinkimas vieningai pritarė ataskaitai ir priėmė atitinkamą nutarimą. 2011 metų veiklos ataskaita pirmą kartą įteikta Seimui, nes tai įpareigoja naujasis LMA statutas (I skyr. 9 p.).

Spalio 2 d. LMA narių visuotiniame rinkiminiame susirinkime buvo išrinkta 14 LMA tikrųjų narių, kurie įsitraukė į mokslų skyrių veiklą: Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriuje – Bonifacas Stundžia (kalbotyra), Vytautas Martinkus (literatūra), Giedrius Antanas Kuprevičius (muzikologija), Zenonas Norkus (sociologija); Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriuje – Gediminas Niaura (chemija), Gytis Juška (fizika), Antanas Laurinčikas (matematika); Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriuje – Saulius Klimašauskas (biologija), Gediminas Motuza Matuzevičius (geologija), Aleksandras Laucevičius (medicina); Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriuje – Pavelas Duchovskis (agronomija); Technikos mokslų skyriuje – Jurgis Kazimieras Staniškis (informatika ir elektronika), Minvydas Kazys Ragulskis (mechanika), Gintaris Kaklauskas (statybos inžinerija).

Gruodžio 18 d. įvyko 2012 metų baigiamasis LMA narių visuotinis susirinkimas. Jame naujai išrinktiems LMA nariams buvo įteikti LMA nario pažymėjimai ir skiriamieji ženklai. Susirinkime dalyvavo Lietuvos banko valdybos pirmininkas dr. Vitas Vasiliauskas, kuris kartu su LMA prezidentu V. Razumu įteikė 2012 m. akad. Vlodo Jurgučio premiją dr. Vladui Terleckui už monografiją „Bankininkystė Lietuvoje 1795–1915“. LMA ir Lietuvos istorijos instituto bendradarbiavimo sutartį pasirašė prof. V. Razumas ir Lietuvos istorijos instituto direktorius dr. Rimantas Miknys. Susirinkime buvo aptartas ir patvirtintas LMA prezidento ir prezidiumo rinkimų reglamentas. Mokslų skyrių pirmininkai paskelbė, kad įvyko mokslų skyrių narių visuotiniai susirinkimai ir kandidatų į LMA prezidentus buvo iškeltas prof. V. Razumas.

5.3.2. LMA prezidento ir prezidiumo veikla

LMA veiklai tarp Mokslų akademijos narių visuotinio susirinkimo sesijų vadovavo LMA prezidentas ir Mokslų akademijos prezidiumas (LMA statuto II sk. 11 p.).

PREZIDENTO VEIKLA. LMA prezidentas V. Razumas pagal pareigas atstovavo Akademijai įvairaus rango valdžios, mokslo ir studijų institucijų susitikimuose, posėdžiuose, renginiuose. Svarbesni jų: Seimo Pirmininkės Irenos Degutienės kvietimu dalyvavo keliuose iškilminguose renginiuose, skirtuose svarbioms Lietuvai datoms paminėti, Seimo posėdyje, kuriame J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė perskaitė metinį pranešimą, Lietuvos Respublikos naujai išrinkto Seimo pirmajame posėdyje.

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto posėdžiuose dalyvavo 3 kartus: kovo 14 d. – pristatant Lietuvos mokslo ir studijų viziją „Moksloji Lietuva 2030“, gegužės 23 d. – svarstant LMA 2011 metų veiklos ataskaitą ir lapkričio 28 d. – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų pakeitimo patvirtinimo“ projektą bei mokslo ir studijų aktualijas.

V. Razumas taip pat dalyvavo Seime svarstant strategijos projektą „Lietuva 2030“, Baltijos Asamblėjos apdovanojimų nacionalinės žiuri komisijos posėdyje, pirmininkavo tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Vilnius–Baku: kultūrų tiltai“, skirtoje lietuvių literatūros klasiko Vinco Krėvės-Mickevičiaus 130-osioms gimimo metinėms.

Balandžio 6 d. LMA prezidentas posėdžiavo kartu su Ministro Pirmininko 2010 m. rugsėjo 13 d. potvarkiu Nr. 340 sudaryta darbo grupe mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros klausimams nagrinėti, o liepos 6 d. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko Andriaus Kubiliaus buvo pakviestas į Valstybės dienos minėjimą ir garbingą LDK kunigaikščių Radvilų giminės pagerbimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo kvietimu dalyvavo renginyje, skirtame Konstitucijos dienai, o Vilniaus mero kvietimu – Žygimanto Augusto medalio įteikimo akademikui Algirdui Gaižiui iškilnėse.

Prezidentas įsitraukė į Švietimo ir mokslo ministerijos sudarytų įvairių komitetų, komisijų, darbo grupių mokslinę, darbinę ir ekspertinę veiklą, vyko į pasitarimus ir kitus renginius. ES struktūrinės paramos Tyrėjų karjeros programos valdymo komiteto posėdžiuose dalyvavo 4 kartus, projektų atrankos komiteto – 4, Aukštojo mokslo tarybos – 3 ir kt.

V. Razumas 2012 m. 7 kartus dalyvavo Lietuvos komisijos 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos klausimams spręsti komisijos posėdžiuose.

V. Razumas, būdamas Lietuvos mokslo tarybos (LMT) valdybos narys, nuolat dalyvavo LMT, LMT valdybos, ekspertų grupių posėdžiuose (5 LMT, 10 LMT valdybos), pirmininkavo dviem LMT sudarytos Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus atrankos komisijos posėdžiams.

Kaip Lietuvos mokslo premijų komisijos pirmininkas, organizavo 3 Lietuvos mokslo premijų komisijos posėdžius dėl 2012 m. Lietuvos mokslo premijų skyrimo.

Prezidentas dalyvavo Vilniaus, Vytauto Didžiojo universitetų senatų, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos posėdžiuose. Jis buvo kviečiamas į iškilmingus renginius: balandžio 28 d. dalyvavo Europos Sąjungos gamtos mokslų olimpiados nugalėtojų apdovanojimų iškilnėse, gegužės 31 d. – Tarptautinės reitingų technologijų ir sociologijos akademijos „Auksinė fortūna“ apdovanojimų, birželio 6 d. – Visorių informacinių technologijų centro ir verslo inkubatoriaus simbolinėje statybų starto kapsulės įkasimo, birželio 28 d. – Mykolo Romerio universiteto Garbės daktaro regalijų įteikimo Ohajo universiteto (JAV) profesoriui emeritui LMA užsienio nariui Algiui Mickūnui iškilnėse, rugsėjo 7 d. – integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Santara“ atidarymo renginyje, rugsėjo 14 d. – kolekcinės (proginės) auksinės monetos iš serijos „Lietuvos mokslas“ pristatyme, lapkričio 8 d. – Mokslo premijų lietuvių kilmės užsienyje gyvenantiems mokslininkams įteikimo iškilnėse.

LMA prezidento darbotvarkėje buvo nemažai susitikimų: su J. E. Armėnijos Respublikos nepaprastuoju ir įgaliojotuoju ambasadoriumi Lietuvoje Ara Aivazianu aptarti Armėnijos Respublikos švietimo ir mokslo ministro Armeno Ašotiano vizito į LMA klausimai. Su LR ambasadore prie Šventojo Sosto Irena Vaišvilaite konsultuotasi dėl LMA ir Vatikano mokslų akademijos bei Apaštalių Sosto kultūros komisijos bendradarbiavimo galimybių, tartasi su Lietuvos banko valdybos pirmininku dr. Vitu Vasiliausku, bendrovės „Thermo Fisher Scientific“ Vilniaus padalinio (UAB „Fermentas“) generaliniu direktoriumi dr. Algimantu Markausku. Su Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generaline sekretore Marija Drėmaite ir ją lydinčia darbo grupe analizuoti tarptautinės UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ (MAB) įgyvendinimo Lietuvoje klausimai.

Prezidentas dalyvavo LMA rengiamose dienose Lietuvos regionuose, skaitė pranešimus Panevėžyje („Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros sistema Europos žemėlapyje“), Kaune („Lietuvos mokslas ir visuomenė“, „Kaip Lietuva pasitinka Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio Darnaus vystymosi konferenciją RIO+20“). Jis dalyvavo tarptautiniame ekspertų seminare „Ar įmanoma Lietuvai įstoti į Technologijų vertinimo įstaigų klubą (parlamentą) Europoje?“ ir „Parlamentinės technologijų poveikio visuomenei vertinimo institucijos Lietuvoje steigimo scenarijai“, atidarė 10-ąją tarptautinę Baltijos šalių konferenciją „Duomenų bazės ir informacinės sistemos“, kalbėjo radijo laidose, davė interviu, vyko į komandiruotes.

PREZIDIUMO VEIKLA. 2012 m. Prezidiumas posėdžiavo 21 kartą, priėmė 34 nutarimus, svarstė daugiau kaip 190 įvairiausių su LMA veikla susijusių klausimų.

Metų pradžioje Švietimo ir mokslo ministerija kreipėsi į LMA prezidiumą dėl renginių organizavimo Lietuvai pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. Šiai svarbiai misijai vykdyti buvo sudarytas organizacinis komitetas iš LMA prezidiumo narių ir Organizacinio skyriaus vadovo dr. Andriaus Bernoto.

Prezidiumo posėdžiuose taip pat buvo vertinamos LMA mokslų skyrių ir padalinių 2011 m. veiklos ataskaitos, skirtos LMA premijos, patvirtinti mokslų skyrių 2012 m. veiklos planai, LMA Mokslininko etikos kodekso rengimo grupė.

Prezidiumo viena svarbiausių užduočių antrąjį metų ketvirtį – pasirengti LMA narių visuotiniam ataskaitiniam susirinkimui. Buvo rengta ir svarstyta 2011 m. LMA veiklos ataskaita, kurią LMA, kaip atskaitinga institucija, privalo pateikti Seimui. Gegužės 23 d. įvyko Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto posėdis. Jame LMA prezidentas pateikė LMA 2011 m. veiklos ataskaitą, kuri buvo teigiamai įvertinta ir patvirtinta bendru komiteto narių sutarimu. Tai rodo, kad LMA veiklos kryptys pasirinktos teisingai ir steigėjas teigiamai vertina tos veiklos rezultatus.

LR Vyriausybė 2012 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. 310 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio, Kazio Griniaus, Jono Žemaičio ir Algirdo Brazausko vardinių stipendijų įsteigimo“ įpareigojo LMA įvertinti ir atrinkti kandidatus LR Prezidentų vardinėms stipendijoms. Buvo nustatytas darbų organizavimo grafikas, patvirtintas reglamentas, sudarytos atrankos komisijos. Konkurso rezultatai pateikti švietimo ir mokslo ministrui. Švietimo ir mokslo ministerijos prašymu taip pat buvo pasiūlyti 3 kandidatai ŠMM atrankos komisijai, turėjusiai įvertinti pretenduojančių gauti ŠMM įsteigtas Mokslo premijas lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams bei Lietuvos Respublikos pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje.

Antrajame pusmetyje svarbiausias LMA prezidento ir prezidiumo veiklos klausimas buvo pasirengti LMA narių visuotiniam susirinkimui, kuriame bus išrinkti nauji LMA tikrieji nariai. Buvo parengti ir patvirtinti LMA nariams keliami reikalavimai ir vertinimo kriterijai. Informacija, susijusi su LMA tikrųjų narių rinkimais, išsiųsta mokslo ir studijų institucijoms, paskelbta internete, žiniasklaidoje. LMA prezidiumo posėdžiuose taip pat buvo sudarytos LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursinės komisijos, paskirta 15 stipendijų, buvo sprendžiami kiti klausimai.

Vyriausiojo mokslinio sekretoriaus LMA tikrojo nario D. Kauno iniciatyva toliau buvo plėtojamas ir prezidiumo posėdžiuose aptariamas bendradarbiavimas su Lietuvos regionais: balandžio 17 d. įvyko LMA diena Anykščiuose, gegužės 11 d. – Šilutėje, birželio 26 d. – Ignalinoje, spalio 16 d. – Druskininkuose, lapkričio 22 d. – Panevėžyje. Birželio 1 d. Klaipėdoje pasirašyta LMA ir Klaipėdos miesto savivaldybės, spalio 12 d. – LMA ir Kauno miesto savivaldybės bendradarbiavimo sutartys.

Lapkričio 7–9 d. LMA įvyko Europos akademijų mokslo konsultacinės tarybos (EASAC) biuro ir tarybos posėdžiai. Lapkričio 7 d. buvo organizuotas LMA prezidiumo ir EASAC biuro susitikimas, kuriame LMA prezidentas (jis yra ir EASAC tarybos narys) referavo apie LMA raidą ir dabartinę veiklą.

Metų pabaigoje buvo nuolat svarstyti Lietuvos pirmininkavimo ES laikotarpiu 2013 m. LMA organizuojamos tarptautinės konferencijos „Jaunieji tyrėjai – Europos mokslo ateitis“ klausimai: sudaryta išankstinė darbotvarkė, parengtos paraiškos dėl konferencijos finansavimo, parinkti lektoriai, sudaryti dalyvių iš užsienio sąrašai. 2013 m. sausio 28–29 d. Taline organizuojamai 13-tai Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijai „Europos mokslinių tyrimų erdvė ir nedidelės šalys“ aptarti pranešimai, pakviesti pranešėjai, sudaryta delegacija. Paskutiniajame LMA prezidiumo posėdyje buvo aptarti 2013 m. pradžioje vyksiančių LMA prezidento rinkimų klausimai.

5.3.3. Inicijuoti moksliniai tyrimai, leidybinė mokslo žinių sklaida

LMA nariai nuolat atlieka įvairių mokslo bei technologijų sričių analizę siekdami įvertinti šalies mokslo potencialą, akcentuoti mokslinių tyrimų naujas arba prioritetines kryptis, atkreipti visuomenės ir mokslo politikos formuotojų dėmesį į socialines bei humanitarines problemas. Ši veikla formuoja naujas tyrimų temas, skatina mokslo sričių plėtrą, šalies mokslininkų bei tyrėjų integraciją į tarptautinę ir Europos mokslinių tyrimų erdves.

LMA narių iškeltos konkrečios mokslinės iniciatyvos savo institucijose ir LMA, jų darbo rezultatai su mokslo ir studijų institucijų prieskyra ar be jos apibendrintai pateikiami 1 lentelėje. Iš lentelės skaičių matyti Akademijos narių – mokslininkų – aktyvumas, produktyvumas ir LMA mokslų skyrių narių 2012 m. veikla. Skaičiai tik iš dalies rodo platų ir įvairiapusį LMA narių bendradarbiavimą Lietuvoje ir tarptautiniu lygiu, jų darbų tematikos įvairovę ir reikšmingumą, narių žinomumą ir pripažinimą, jų pastangas puoselėti savo mokslines mokyklas ir vykdyti Mokslų akademijos misiją.

1 lentelė. **LMA narių (be užsienio) tiriamųjų ir mokslo populiarinimo darbų skaičius 2012 metais, narių pripažinimas**

	HSMS	MFChMS	BMGMS	ŽŪMMS	TMS	Iš viso:
Narių skaičius (be užsienio narių)	29	32	35	19	33	148
Paskelbta leidinių (monografijų, vadovėlių, knygų)	17	5	15	10	13	60
Paskelbta mokslo straipsnių	74	161	100	62	198	595
iš jų užsienio leidiniuose	27	150	69	38	151	435
Paskelbta mokslą populiarinančių straipsnių	73	28	66	30	22	219
Kalbėta renginiuose visuomenei, radijo ir TV laidose	113	43	136	64	59	415
Vykdyta konkursinių mokslo projektų	20	27	30	22	82	181
iš jų tarptautinių	13	17	18	1	52	101
Atlikta ekspertizių	116	65	104	85	42	412
Pažymėti Lietuvos ir užsienio valstybiniais apdovanojimais		1	2		2	5
Gavusieji Lietuvos ir tarptautines mokslo premijas			1			1

HSMS nariai, atlikdami humanitarinių ir socialinių mokslų krypties tyrimus (filosofija, komparatyvistika, archeologija, kultūros istorija, menotyra, šiuolaikinė literatūra, kalbotyra, knygotyra, sociologija, teisė, vadyba, ekonomika) juos apibendrino 2012 m. paskelbdami 17 monografijų, knygų, kitų leidinių. Plėtotą kompiuterinio muzikos komponavimo metodika ir vykdyti kūrybiniai darbai, susieti su naujų technologijų taikymu šiuolaikinės muzikos erdvėse. Mokslininkai taip pat paskelbė 74 mokslinius straipsnius, kuriuose nagrinėti I–V a. Vakarų baltų/aisčių etninė istorija, materialinė ir dvasinė kultūra; Baltijos jūros krantai prieš 10 000 metų; neklasikinė ir XX a. filosofija; atskirų dailininkų įnašas į Lietuvos dailės raidą ar tyrėjų įnašas į civilizacinės ir filosofinės komparatyvistikos tyrinėjimus; estetinis ugdymas, meno psichologija ir meninės kūrybos procesų psichologija; europinės tapatybės konstravimas ES kultūros politikoje; intelektinių išteklių komponentų kompleksinis vertinimas, Ribinio naudingumo teorija, Lietuvos ekonomikos plėtros strateginio valdymo metodologija ir praktinio įgyvendinimo eigos analizė, postkomunistinė transformacija Lietuvoje lyginamosios istorinės sociologijos požiūriu, civilinės teisės ir kiti klausimai.

MFChM skyriuje monografijas (kartu su bendraautorais) paskelbė F. Ivanauskas (arabų kalba) ir D. Surgailis, vadovėlj studentams – V. Laurinavičius.

BMGM skyriaus narių mokslo straipsniuose 2012 m. skelbiami žmogaus genetikos, biotechnologijos, medicinos ir kitų mokslo šakų tyrimų rezultatai. Parengta įvairioms biomedicinos ir geomokslų sritims skirtų neperiodinių leidinių: būdami kartu ir aukštųjų mokyklų dėstytojai, skyriaus nariai parengė ir išleido 6 originalius vadovėlius bei mokymo priemones studentams. Pažymėtina, kad du

vadovėliai parengti bendradarbiaujant su Kazachstano Respublikos aukštosiomis medicinos mokyklomis ir ligoninėmis, siekiant skleisti mūsų šalies medikų mokslininkų ir pedagogų, gydytojų, sukaupę patirtį bei žinias tarptautiniu mastu.

ŽŪMMS akademikai, įgyvendindami LMA strateginį tikslą skatinti aukštą mokslinių tyrimų ir studijų lygį, paskelbė 10 monografijų, vadovėlių ir kitų leidinių. Kiti autoriai išleido ir rengė zootechnikos, veterinarinės medicinos, maisto saugos ir kokybės, aplinkos inžinerijos, miškotyros ir kraštotvarkos mokslo ir studijų institucijų apžvalgą, tarptautinių mokslinių konferencijų medžiagą, kitus leidinius.

ŽŪMMS nariai inicijavo Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtos programos parengimą ir jos naujausius pakeitimus, kurie buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 2012 m. lapkričio 28 d. Nr. 1464.

LMA nuo 2011 m. koordinuoja ES SF projektą „Periodinių mokslo leidinių leidyba“, kurį įgyvendinant dalyvauja 14 partnerių, leidžiančių ekspertų atrinktus 47 Lietuvos periodinius mokslo žurnalus (plačiau – 6.4 skyriuje). Projekto lėšomis finansuojami 11 LMA leidžiamų žurnalų (dvylikto LMA žurnalo „Menotyra“ leidybą 2012 m. finansavo LMT – „Nacionalinė lituanistikos plėtos 2009–2015 metų programa“). Akademijos nariai dalyvauja visų dvylikos LMA leidžiamų mokslo žurnalų redakcinėse kolegijose, yra aštuonių jų pirmininkai (žr. 2 lentelę). Be to, jie yra ir kitų periodinių mokslo leidinių redakcinių kolegijų vadovai, nariai bei recenzentai. Prezidiumas nuolat kontroliuoja žurnalų leidybą: sprendžia apie redakcinių kolegijų sudėtį, tvirtina vadovus.

LMA žurnalus globoja mokslų skyriai ir vyriausiasis mokslinis sekretorius D. Kaunas. HSMS, kuruodamas 3 LMA mokslinius žurnalus – „Lituanistica“, „Filosofija. Sociologija“, „Menotyra“, – 2012 m. periodiškai svarstė jų leidybos eigą skyriaus biuro posėdžiuose ir susirinkimuose, teikė metodinę paramą redakcinėms kolegijoms, tarėsi dėl žurnalų publikavimo specializuotose duomenų bazėse. Leidinys „Lituanistica“ įgyvendina valstybės nubrėžtą lituanistinių tyrimų prioritetą, yra ilgiausiai einantis (nuo 1955 m.) unikalus Lietuvos mokslo žurnalas, apimantis visas lituanistikai skiriamas tyrimų kryptis. 2012 m. buvo siekiama skatinti tyrimų rezultatus, naudojančius gretutinių lituanistikos mokslų laimėjimus ir taip formuojančius tarpdalykinį lituanistikos turinį, o ne atskiras mokslų kryptis reprezentuojančias publikacijas ar straipsnius. Tokia pakraipa leidžia iš tarpdalykinių pozicijų naujai žvelgti į daugelį svarbių lituanistinio paveldo aspektų. Žurnalas „Filosofija. Sociologija“ randamas ne vienoje tarptautinėje duomenų bazėje, todėl siekiančiųjų spausdinti savo straipsnius skaičius yra nemažas. Konkurenciją sudaro ne tik Lietuvos, bet ir užsienio (visų pirma kaimyninių šalių – Lenkijos, Latvijos, Baltarusijos ir Rusijos) mokslininkai. Redakcinė kolegija taip pat suteikia galimybes moksliniam jaunimui, besirengiančiam gintis disertacijas, spausdinti savo straipsnius. Redakcinio portfelio gausa leidžia formuoti teminius straipsnių blokus. Žurnalo „Menotyra“ numeriai skirti atskirų meno sričių tyrinėjimams: muzikologijai, teatrologijai, dailės ir vizualinės kultūros istorijai, bažnytinio paveldo ir liaudies meno studijoms, skelbiamos naujų leidinių recenzijos ir anotacijos, akademinio gyvenimo kronika. Šį žurnalą rengia Lietuvos kultūros tyrimų instituto mokslininkai, sutelkdami Lietuvos ir užsienio mokslo institucijų tyrinėtojų pajėgas. Kitų tarpdalykinių savitumu pasižyminčių periodiškai leidžiamų menotyros žurnalų Lietuvoje nėra.

BMGM skyrius kuruoja penkis LMA žurnalus: „Acta medica Lituanica“, „Biologija“, „Ekologija“, „Geografija“, „Geologija“, kuriuose anglų ir lietuvių kalbomis publikuojami Lietuvos ir užsienio autorių moksliniai darbai. MFChM skyriaus kuruojamuose LMA žurnaluose „Chemija“ ir „Lithuanian Journal of Physics“ straipsniai spausdinami tik anglų kalba, pateikiamos lietuviškos santraukos. Publikuojami šalies ir užsienio mokslininkų, kurių darbai siejasi su Lietuvoje atliekamais tyrimais, straipsniai. ŽŪMMS kuruoja „Žemės ūkio mokslus“, TMS – „Energetiką“. 2 lentelėje pateikti ir šių ne vieną dešimtmetį (kai kurių – jau antrą pusšimtį metų) einančių žurnalų 2012 m. leidybos rodikliai.

2 lentelė. Informacija apie LMA leidžiamus periodinius mokslo žurnalus

LMA žurnalo pavadinimas	Mokslo sritis	Kuruojantis mokslų skyrius	Redakcinės kolegijos pirmininkas	Išleista spaudos lankų 2012 m.	Paskelbta straipsnių 2012 m.
Lituanistica	Humanitariniai mokslai	HSMS	Eugenijus Jovaiša (LMA)	37,5	26
Menotyra			Giedrė Jankevičiūtė	39,75	24
Filosofija. Sociologija	Socialiniai mokslai		Arvydas Virgilijus Matulionis (LMA)	36,75	32
Lithuanian Journal of Physics	Fiziniai mokslai	MFChMS	Evaldas Tornau	46,25	37
Chemija			Albertas Malinauskas (LMA)	46,5	48
Geologija			Saulius Šliaupa	10	8
Geografija			Kęstutis Kilkus (LMA)	9,75	14
Acta medica Lituanica	Biomedicinos mokslai	BMGMS	Vytautas Basys (LMA)	61	55
Biologija			Algimantas Paulauskas	30,5	15
Ekologija			Vincas Būda (LMA)	42,75	11
Žemės ūkio mokslai	Žemės ūkio mokslai	ŽŪMMS	Veronika Vasiliauskienė (LMA)	33,625	20
Energetika	Technologiniai mokslai	TMS	Eugenijus Ušpuras (LMA)	25,25	25

Visus 12 LMA mokslo žurnalų spaudai rengia LMA leidybos skyrius (žr. 5.3.13 skyrių), bendradarbiaudamas su jų redakcinėmis kolegijomis.

5.3.4. Mokslo populiarinimo publikacijos, žinių apie mokslą ir technologijas sklaida

LMA nariai aktyviai ir nuosekliai populiarina naujausius mokslo bei technologijų laimėjimus, skleidžia tyrimų patirtį. Informuojant visuomenę apie teigiamas ir neigiamas pažangos pasekmes išnaudojamos įvairios priemonės: televizija, internetas, susitikimai su jaunimu bei kitais visuomenės nariais, mokslo populiarinimo spauda – nacionaliniai žurnalai „Mokslas ir gyvenimas“, „Mokslas ir technika“. LMA nariai leidžia populiariai tyrimus apibendrinančias bei istorines-biografines knygas ir jas pristato viešuose renginiuose, dalyvauja nacionaliniame mokslo festivalyje „Erdvėlaisis Žemė“, LMA mokslo dienos šalių miestų ar rajonų savivaldybėse, kituose mokslo sklaidos renginiuose. Skaitomos viešos paskaitos, vedamos pažintinės ekskursijos. 2012 m. LMA nariai spaudos ir elektroninėmis

visuomenės informavimo priemonėmis paskelbė daugiau kaip du šimtus mokslą populiarinančių straipsnių, susitikimuose su plačiąja visuomene ar radijo ir televizijos laidose kalbėjo daugiau kaip keturis šimtus kartų. Dauguma mokslo žinių sklaidos darbų yra aprašyti biuletenyje „LMA žinios“ (2012 m. išleisti 4 numeriai).

LMA dvišalės sutarties pagrindu bendradarbiauja su būsimojus mokslininkus vienijančia organizacija – Nacionaline moksleivių akademija (NMA). LMA nariai vadovauja NMA sekcijoms: E. Butkus – Chemijos sekcijai, E. Jovaiša – Istorijos sekcijai.

Vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą (Žin., 2009, Nr. 120-5152), 2012 m. LMA surengė paskaitų ciklą „Lietuvos mokslo premijų laureatai – visuomenei“. Viešas paskaitas skaitė visų septynių 2011 m. Lietuvos mokslo premijomis įvertintų darbų autoriai: Ričardas Makuška, Osvaldas Rukšėnas, Vidmantas Ulevičius, Mykolas Michelbertas, Zita Aušrelė Kučinskienė, Rūta Janonienė, Eglė Sendžikienė.

HSM skyriaus nariai paskelbė 73 mokslo populiarinimo straipsnius įvairiomis temomis: šiuolaikinė lietuvių literatūra, vertinimas, kritika, jubiliejiniai lietuvių literatūros kūrėjų portretai, istorijos, paveldo, knygotyros, kalbotyros aktualijos, šiuolaikinė kultūra ir vertybių kaita, visuomenės edukacijos programos, universitetinių ryšių problemos, ekonomikos ir valstybės strateginio valdymo būklės analizė bei problemos, tarptautinė ekonomika ir finansų politika ir t. t. Skyriaus nariai dalyvauja „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ leidyboje: A. Buračas – Mokslinės redakcinės tarybos pirmininko pavaduotojas, nariai: A. Andrijauskas, A. Gaizutis, D. Kaunas, Z. Norkus, A. Tyla, P. Zakarevičius, Z. Zinkevičius.

HSMS nariai 2012 m. perskaitė 60 paskaitų visuomenei, atkreipdami dėmesį į svarbiausias globalizacijos keliamas grėsmes lietuvių kalbai, emigraciją, megalomaniško informacijos pertekliaus ir ideologinės informacijos turinio pavojus žmogaus dezorientacijai ir demoralizacijai, plintančias teisinio nihilizmo ir fanatizmo apraiškas, politinio, ekonominio, kultūrinio valstybės funkcionalumo dermės stoką ir kitas aktualijas. Akademikai 53 kartus dalyvavo radijo ar TV laidose. A. Buračas per „Žinių radiją“, „Respublikos“ ir „Vakarių žinių“ leidiniuose pateikė apie 50 komentarų aktualiais visuomenės gyvenimo ir tarptautinės ekonomikos bei finansų politikos klausimais; V. Nekrošius dalyvavo 10-tyje radijo ir TV nacionalinio transliuotojo laidų.

HSMS narys Algimantas Miškinis, žymus architektūros istorikas, urbanistikos, kultūros paveldo tyrinėtojas ir kolekcininkas, Lietuvos nacionaliniam muziejui ir kartu savo šaliai įteikė neeilinę dovaną – daugiau nei penkiasdešimt metų kauptą apie 23 000 vienetų mažosios lituanistinės ikonografijos – Lietuvos miestų ir miestelių, dvarų ir rūmų fotografijų bei atvirukų, istorinių įvykių ir vietų vaizdų, senųjų kalendorių rinkinį, apimančį XIX–XX a. vidurio laikotarpį. Ta proga (vasario 2-ąją) Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo atidaryta didžiulė šios kolekcijos eksponatų paroda, skirta Muziejų metams.

MFChM skyriaus nariai parengė 28 mokslo populiarinimo straipsnius (iš jų net 18 – J. Grigas, paskelbęs dar ir mokslo populiarinimo knygą), skaitė 17 paskaitų visuomenei, dalyvavo 21 radijo ir 5 televizijos laidose. MFChMS kartu su HSMS (lapkričio 20 d.) organizavo LMA tikrojo nario J. Grigo knygos „Kokiame pasaulyje gyvename“ sutiktuves. Įsitikinęs, jog žinių sklaida visuomenei yra mokslininko pareiga, knygų autorius šią misiją vykdo jau daugelį metų. Jo straipsniai apie pasaulio reiškinius, mokslinį pasaulio pažinimą, mokslo žinių kūrybą, mokslo santykį su kultūra, morale ir tikėjimu, supančios aplinkos ir technologijų poveikį mūsų sveikatai neretai skelbiami internete.

BMGMS nariui A. Grigeliui vadovaujant parengta ir išleista visuomenei bei specialistams skirta monografija apie Lietuvos kultūrai reikšmingą mokslininką, inžinierių, mineralogą, geochemiką M. Kaveckį (Profesorius Mykolas Kaveckis / sudarytojas ir mokslinis redaktorius A. Grigelis. Vilnius, 2012). V. A. Tamošiūno ir kitų pirmą kartą Lietuvoje parengtas ir išleistas mokslui ir praktikai svarbus veikalas apie imunologijos ir alergologijos terminus, skirtas studentams, gydytojams, mokslo darbuotojams (V. A. Tamošiūnas, R. Dubakienė, A. Žvirblienė ir kt. Aiškinamasis imunologijos ir alergologijos terminų

žodynas. Vilnius, 2012). „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ leidime dalyvauja V. A. Tamošiūnas ir V. Rančelis (Mokslinės redakcinės tarybos nariai).

BMGM skyriaus nariai aktyviai dalyvavo LMA dienose savivaldybėse ir susitiko su gydytojais bei kitais medicinos darbuotojais, parengė visuomenei ir specialistams aktualių pranešimų sveikatos apsaugos klausimais: apie naujų vaistų gamybos ir tyrimų galimybes Lietuvoje, vaistų prieinamumą, kainodarą, mūsų krašto žmonėms būdingų ligų gydymą bei profilaktiką. Paskaitas šiomis temomis Panevėžyje skaitė LSMU prof. Vitalis Briedis, Druskininkuose, Šilutėje – LMA tikrasis narys V. Basys. Respublikinės infekcinių ligų ligoninės gydytoja dr. Edita Davidavičienė Šilutėje aptarė tuberkuliozės, ypač atsparios gydymui vaistais, problemas Lietuvoje ir Šilutės savivaldybėje. SAM Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo ir kurortologijos skyriaus vedėjas dr. Almantas Kranauskas, LMA narys V. Juodkasis kalbėjo apie geriamojo vandens kokybę ir saugą Lietuvoje, mineralinio vandens reikšmę bei šaltinių kurortologijos plėtrą Ignalinoje, prof. Rimantas Stukas Druskininkų dienoje LMA skaitė pranešimą apie mitybos įpročius Lietuvoje. Paskaitose, pranešimuose pateikta daug reikšmingų, moksliniais tyrimais pagrįstų teorinių ir praktinių žinių, padedančių geriau suvokti mokslinių tyrimų raidą, kryptis, tendencijas bei numatomus rezultatus.

ŽŪMMS akademikai parašė 30 mokslo populiarinimo straipsnių, dalyvavo 64 radijo ir TV laidose. LMA narys L. Kairiūkštis dalyvavo rengiant dvi knygas, kuriose parašė po skyrių: „Vytautas Ramanauskas – dendrologas, selekcininkas ir plataus profilio gamtininkas“ bei „Penkiasdešimtmetė Girionių krašto kronika. Priešistorė. Poistorė“. ŽŪMMS nariai taip pat dalyvavo „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ leidyboje.

TMS nariai, skleidami mokslo žinias ir informaciją apie naujausius mokslo bei technologijų laimėjimus, dažnai skyrė dėmesio energetikos aktualijoms, šalies energetinei nepriklausomybei. Gegužės 15 d. organizuotame TMS ir LMA skyriaus „Mokslininkų rūmai“ viešame renginyje Vilniaus moksleiviams TMS pirmininkas V. Ostaševičius skaitė paskaitą apie naujausius pasaulio mokslo ir technikos pažangos laimėjimus. Buvo trumpai apžvelgtos šios sritys: informacinės technologijos, kosminė technika ir nanopalydovai, didysis hadronų kolaidėris, robotai, daugiataksiškai branduoliniai tyrimų reaktoriai MYRRHA, bio- ir mikroelektromechaninės sistemos, mechatronika medicinoje ir kitos.

LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ per 2012 metus integravosi į LMA veiklą kaip šios įstaigos sudėtinė dalis ir organizavo 57 renginius. Vienas „Mokslininkų rūmų“ tikslų – mažinti mokslo ir visuomenės atotrūkį. Svarbiausias veiklos kriterijus – formuoti žinių visuomenę, skatinti žmonių kūrybiškumą ir poreikį mokytis visą gyvenimą.

Paskaitų ciklai „Lietuvos mokslo premijų laureatai – visuomenei“, kiekvienais metais rengiamos „Mokslo žinių dienos“ Vilniaus mokyklose ir gimnazijose supažindina jaunimą su įvairiomis mokslo sritimis. Pastaruoju metu ypač skatinama domėtis tiksliaisiais mokslais organizuojant ekskursijas VU Lazerinių tyrimų centre, kitose mokslo laboratorijose. „Mokslininkų rūmai“ dalyvauja VšĮ „Mokslas ir inovacijos visuomenei“ rengiamo mokslo festivalio „Erdvėlaivis Žemė“ organizaciniame darbe, kuruoja mokslininkų paskaitas, vykstančias LMA patalpose. Geros patirties sklaidos pranešimai padeda moksleiviams rinktis būsimą profesiją, susipažinti su pasiekimais ir naujovėmis, taikyti juos savo praktikoje.

„Mokslininkų rūmai“ organizuoja diskusijas aktualiais visuomenei klausimais. Lietuvos intelektualai dalyvavo pokalbyje „Civilizacijos grimasos ir moderniojo žmogaus moralinė būklė“, remdamiesi LEU doc. Krescencijaus Stoškaus knyga „Rezignacija arba mirties filosofijos iššūkis modernybei“, kurioje atskleidžiami civilizacijos krizės simptomai ir jų kontrkultūrinės modifikacijos. Žymūs mokslininkai, kultūros paveldo specialistai dalyvavo diskusijoje „Vilniaus pilių kultūrinio rezervato teritorijos tyrimo apsauga ir tvarkymo problemos“. Drauge su Lietuvos kultūros politikos institutu rengiamomis diskusijomis siekiama ir konkretaus rezultato – parengiamos rezoliucijos siūlymai Seimui ir Vyriausybei. Siūlymai „Lietuvos kultūros politikos formavimas ir įgyvendinimas 2013–2016 m.“ buvo

parengti atsižvelgiant į daugelio žinomų mokslininkų, kultūros kūrėjų, miestų ir rajonų savivaldybių kultūros darbuotojų siūlymus, pageidavimus ir įteikti Seimo Pirmininkui ir kultūros ministrui.

Didelį vaidmenį visuomenės gyvenime vaidina asmenybės. Kovo 8 d. poeto akademiko Justino Marcinkevičiaus gimtadieniui skirtas atminimo vakaras „Amžino rūpesčio pieva“. Organizatoriai – HSMS, LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ ir Monsinjoro K. Vasiliausko labdaros fondas. „Mokslininkų rūmų“ organizuotuose kituose renginiuose akcentuotos asmenybių – monsinjoro Kazimiero Vasiliausko, poeto Maironio, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro mediko ir politikio Vytenio Povilo Andriukaičio, filosofo Romualdo Ozolo, akademikų A. L. Telksnio, A. Buračo, muzikologės prof. Mariam Azizbekovos, kunigo Ričardo Doveikos – darbštumas, kūrybiškumas, patriotiškumas, meilė savo Tėvynei. Tokie renginiai turi įtakos jauno žmogaus pasaulėžiūros formavimuisi.

„Mokslininkų rūmai“ mokslo bendruomenei organizavo ir šventinius vakarus – Kalėdinį ir Naujametinį koncertus, kuriuose koncertavo užsienyje žinomi menininkai.

5.3.5. Moksliniai kongresai, konferencijos, simpoziumai, seminarai ir kiti renginiai

Nepaisant informacinių technologijų teikiamų galimybių įvairių sričių mokslininkų bendravimas ir disputai konferencijose bei kitokiuose renginiuose lieka viena efektyviausių šiuolaikinio mokslo plėtros priemonių. XXI a. mokslų sandūroje gimsta ypač daug naujų idėjų, todėl tiesioginis bendravimas ir keitimasis nuomonėmis yra būtinas ir nepakeičiamas. Kita vertus, mokslininkai į šias diskusijas apie įvairius mokslo aspektus, jo plėtros galimybes įtraukia visuomenę, politikus, verslininkus, jaunąją kartą, o tai atitinka bendras pasaulio tendencijas. Tokie renginiai padeda išsaugoti atmintį apie iškiliausius įvykius bei asmenybes, kūrusias šiuolaikinį mokslą bei mokslinę kultūrinę tautos ir valstybės savastį.

Iš HSMS 2012 m. organizuotų renginių pirmiausiai pažymėtinas tarptautinis renginys – Lietuvos azerbaidžaniečių bendrijos iniciatyva Seime surengta tarptautinė mokslinė konferencija „Vilnius–Baku: kultūrų tiltai“, skirta pirmojo LMA prezidento V. Krėvės-Mickevičiaus gimimo 130-osioms metinėms (spalio 26 d.). Organizatoriai – Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas, LMA, Tautinių bendrijų namai. Dalyvavo Seimo nariai, Prezidentūros, Kultūros ir Užsienio reikalų ministerijų, kitų vyriausybinių institucijų bei tarptautinių organizacijų atstovai, Lietuvoje reziduojančių užsienio valstybių diplomatai, LMA tikrieji nariai, mokslo ir studijų institucijų atstovai, Merkinės V. Krėvės-Mickevičiaus gimnazijos moksleivių ir mokytojų delegacija, svečiai iš Latvijos azerbaidžaniečių bendrijos, Lietuvos aukštosiose mokyklose besimokantys studentai azerbaidžaniečiai, šalies tautinių bendrijų, žiniasklaidos atstovai ir kiti. Dalyvius ir organizatorius sveikino LR Seimo Pirmininkė Irena Degutienė, kultūros ministras Arūnas Gelūnas, J. E. Azerbaidžano Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje Hasanas Mammadzada, LMA prezidentas V. Razumas, pranešimą „Vincas Krėvės universalijos“ skaitė LMA tikroji narė V. Daujotytė-Pakerienė. Konferencijoje nagrinėta V. Krėvės-Mickevičiaus su Azerbaidžano kultūriniu, pedagoginiu, moksliniu bei visuomeniniu-politiniu gyvenimu glaudžiai susijusi veikla, turinti įtakos ir dabartiniams valstybių santykiams.

Kartu su Lietuvos socialinių tyrimų centru, VGTU Humanitariniu institutu surengtoje konferencijoje „Lietuvos filosofija ir sociologija: problemos, įžvalgos, perspektyvos“, skirtoje mokslo žurnalo „Filosofija. Sociologija“ dvidešimtmečiui (sausio 12 d.), buvo apmąstyta ne tik Lietuvos filosofijos ir sociologijos raida per pastaruosius 20 metų, bet prisiminti ir ankstesnio laikotarpio įvykiai, lėmę šiandienę šių mokslų būklę. „Filosofija. Sociologija“ yra įtrauktas į 6 tarptautines duomenų bazes.

Rugsėjo 19 d. Lietuvos kredito unijų ir HSM skyriaus organizuotos mokslinės konferencijos „Kooperatinės bankininkystės plėtros tendencijos ir perspektyvos“ dalyviai aptarė sėkmės rezultatus bei problemas. Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja 2012 metus paskelbė Tarptautiniais kooperatyvų metais. Kas 7-tas planetos gyventojas yra susijęs su kooperacija, Europoje – net kas 5-tas. Kredito unijų dalis Lietuvos finansų sistemoje nuo 2005 m. išaugo beveik 4 kartus, bet dar gerokai atsilieka nuo kitų ES šalių

pagal jų teikiamų paslaugų dalį. Buvo aptartos unijų rizikos valdymo efektyvumo, jo tobulinimo galimybės. Priimtoje konferencijos rezoliucijoje pabrėžiamos Lietuvos kredito unijų galimybės plėtoti savo paslaugas smulkaus ir vidutinio verslo sektoriuje. Siūloma unijoms ir toliau jungtis į įvairias asociacijas, kurti bendrą rizikos valdymo sistemą, kuri formuotų bendrus ir specializuotus kontrolės standartus. Pasisakyta už Lietuvos kredito unijų ir mokslininkų bendradarbiavimo stiprinimą, už vieno iš Lietuvos kooperatinio judėjimo pradininkų – akad. Petro Šalčiaus – tradicijų puoselėjimą.

Rugsėjo 27–28 d. VU Komunikacijos fakulteto Knygotyros ir dokumentotyros instituto ir HSMS bendrai organizuotoje tradicinėje tarptautinėje knygotyros konferencijoje tema „Mokslo kūrėjai“ pranešimus skaitė mokslininkai iš Lietuvos ir užsienio šalių. Buvo atsigręžta į mokslų kūrėjų vaidmenį formuojantis komunikacijos ir informacijos mokslams, susijusiems su dokumentine komunikacija. Nagrinėta skaitymo, bibliotekų ir bibliofilijos istorija, spausdintinio ir rankraščinio paveldo tyrimų bei skaitmeninimo problematika.

Įvairioms Lietuvoje pasireiškiančioms nelygybėms nagrinėti buvo skirta lapkričio 30 d. mokslinė konferencija „Nelygybių Lietuva“. Susirinkę akademinės bendruomenės žmonės reiškė viltis, kad ši tema prasiskins kelią į viešąją politiką, o šalies žiniasklaida skirs daugiau dėmesio mokslininkų įžvalgoms apie Lietuvos visuomenę. Konferenciją organizavo Lietuvos socialinių tyrimų centras, Lietuvos sociologų draugija ir HSMS. Plenariniame posėdyje pranešimus skaitė pranešėjai dabartinę padėtį Lietuvoje piešė gana niūriomis spalvomis, pažymėdami, jog lietuviai šiuo metu emigruoja iš Lietuvos ne kaip iš šalies, o kaip „iš respublikos kaip bendro viešo reikalo“. Tai skatina nesėkmingai vykdoma socialinė politika. Pasidalyta įžvalga, jog lietuviai jaučiasi prasčiau nei kitos panašią materialinę gerovę turinčios tautos. Aptarta ir sostinės bei regionų atskirtis.

Trečius metus iš eilės (balandžio 19 d.) surengtame seminare „Daugiakalbystė praeities ir dabarties Lietuvoje“ buvo išklaustyti pranešimai, kuriuose aptarti lingvistiniai, socialiniai daugiakalbystės formavimo Lietuvoje aspektai: kalbų vartojimas rytų Lietuvoje, vokiečių kalbos padėtis šalyje, lenkų kalbos vartojimo ypatumai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais, nacionalinių mažumų padėtis Lietuvoje ir kiti klausimai. Seminaro iniciatorius ir vedėjas – LMA užsienio narys, Parmos universiteto prof. Guido Michelinis.

Minint akademiko Raimundo Leono Rajecko gimimo 75-ąsias metines spalio 30 d. VU Akademiko R. L. Rajecko auditorijoje įvyko HSMS ir VU Kiekybinių metodų ir modeliavimo katedros surengtas mokslinis seminaras „Ekonomika ir matematika: praeitis, dabartis ir perspektyvos“.

Svarbi LMA veiklos sritis yra parama Lietuvos verslui plėtojant eksportą. Kovo 13 d. įvyko susitikimas su Lietuvoje viešinčiais Lietuvos garbės konsulu Omano Sultanate Anees Issa ir kompanijos „Cyclone LLC“ ir asociacijos INFOBALT atstovais. Jame trylika Lietuvos IT įmonių supažindino su savo veikla, buvo aptartos bendradarbiavimo perspektyvos mokslo ir švietimo srityse.

Akademijos narių parengtų ir išleistų naujų knygų sutiktuvės – nuolatinė LMA organizuojamų renginių tema. 2012 m. HSMS surengė 10 tokių renginių. Bendradarbiauta su Mokslo ir enciklopedijų leidybos centru, leidykla „Tyto alba“, VU Komunikacijos fakultetu, LMA MFChMS ir kt.

Didelio visuomenės susidomėjimo sulaukė leidyklos „Tyto alba“ išleista LMA tikrųjų narių – V. Daujotytės-Pakerienės, V. Mikelėno, M. A. Šliogerio, A. Vasiliausko, V. Žulkaus knyga „Nerimas: svarbiausių humanitarinių ir socialinių grėsmių bei jų pasekmių Lietuvai įžvalgos“. Knygos sutiktuvės (gegužės 15 d.) sukvietė daug žmonių, leidinys keletą mėnesių buvo populiariausiųjų negrožinės literatūros knygų dešimtuose. Autoriai savaip įžvelgė svarbiausias humanitarines ir socialines grėsmes bei galimus jų padarinius Lietuvai. Grėsmių įžvalgos nėra išbaigtas mokslinis darbas, tačiau jomis siekiama skatinti tolesnius tyrimus, skirtus analizuoti Lietuvos strateginę situaciją ir aiškintis nacionalinės pažangos strateginius prioritetus.

Lietuvos istorijai reikšmingas renginys – LMA tikrojo nario E. Jovaišos monografijos „Aisčiai. Kilmė“ sutiktuvės. Pirmojoje trilogijos dalyje autorius skaitytojus supažindina su mūsų protėvių vertybėmis, iliustruoja žemėlapiuose jų gyvenimo tarpsnius. E. Jovaiša atskleidžia, kad tai ne paskutinė aisčių kilmės istorijos knyga, – mažai nagrinėti baltai slepia dar daug neatskleistų istorinių tiesų. Archeologas sako, kad knygas jungs bendra idėja – nagrinėjama vakarų baltų istorija, taip pat tas pats istorinis I–V amžiaus vidurio laikotarpis.

Visuomenės dėmesio sulaukė ir LMA tikrojo nario D. Kauno knyga „Bibliotheca Georgii comitis de Plater. Jurgio Platerio biblioteka – Lietuvos kultūros ir mokslo paminklas“. Iš tėvų paveldėtame dvare Gedminaičiuose J. Plateris sukūrė mokslinės paskirties tyrimo bazę – asmeninę biblioteką, joje formavo lituanistikos rinkinį, kurį sudarė ne tik spaudiniai, bet ir rankraščiai, grafikos kūriniai, muzealijos, numizmatika. Jį tvarkė dvare gyventi ir kurti pakviestas rašytojas Simonas Stanevičius. Savo pastangomis ir įžvalgumu grafas pagrindė nelaisvės sąlygomis gyvenančios tautos mokslinio darbo galimybę, prasmę ir perspektyvą. Atskleisdamas rinkinio 200 metų istoriją, knygos autorius vaizdžiai parodė su rinkiniu susijusių asmenų sudėtingus likimus.

Paminėtinos LMA tikrosios narės V. Daujotytės knygos „Laisvojo mąstymo properšos“ sutiktuvės. Ši knyga – tai trumpi autorės pamąstymai, įkvėpti prisiminimų, iškilų žmonių, istorijos sąsajų su dabartimi.

Muzikinės visuomenės susidomėjimą sukėlė LMA tikrojo nario G. Kuprevičiaus koncertuose pristatyti įvairaus žanro muzikos kūriniai. Jo baletu „Čiurlionis“ premjera Nacionaliniame operos ir baletų teatre numatyta 2013 m. gegužę.

LMA palaikymo sulaukia atskirų mokslo šakų mokslininkų veiklos koordinavimo darbas. Gegužės 18 d. buvo organizuotas MFChMS Chemijos sekcijos posėdis „Chemijos mokslinės veiklos Fizinių ir technologijos mokslų centro (FTMC) Chemijos institute, ryšių su pramone ir kitų aktualių problemų aptarimas“. Diskusijose pagrindinis dėmesys buvo skirtas Chemijos instituto skyrių veiklai, fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų sritims, ryšiams su pramone.

MFChMS Chemijos sekcijos nariai VU Chemijos fakultete gegužės 29 d. sušaukė atkuriamąjį Lietuvos chemikų draugijos suvažiavimą. Patvirtinti Lietuvos chemikų draugijos įstatai, išrinktas pirmininkas, pavaduotojas, valdyba, revizijos komisija, išdininkas. Lietuvos chemikų draugijos pirmininku vieningai išrinktas VU prorektorius doc. dr. Rimantas Vaitkus.

MFChMS iniciatyva birželio 5 d. įvyko išplėstinė diskusija „Integruotų gamtos mokslų dalykų mokymo programos ir mokytojų rengimo problemos“. Apie problemas visose mokytojų rengimo grandyse kalbėjo LEU Fizikos ir technologijos fakulteto dekanas doc. Alfonsas Rimeika, Gamtos mokslų ir Matematikos ir informatikos fakultetų dekanai doc. Bronislovas Šalkus ir doc. Edmundas Mazėtis. Diskusijoje atskleista, jog fizikos, chemijos ir biologijos integruotos mokytojų rengimo programos negarantuoja reikiamos mokytojų kvalifikacijos.

Rugpjūčio 24–25 d. poilsiavietės „Bebrusai“ konferencijų komplekse įvyko 8-oji tradicinė nacionalinė konferencija „Lazeriai: mokslas ir technologijos“. Ją surengė LMA MFChMS, Vilniaus universitetas ir Lazerių ir šviesos mokslo ir technologijų asociacija. Paskaitas skaitė profesoriai iš Lietuvos, Kanados ir Ispanijos. Išklausyti 6 aukštųjų technologijų įmonių atstovų pranešimai. Gausu klausytojų susirinko į apskritojo stalo diskusiją apie Lietuvos lazerių pramonės plėtrą ir mokslo institucijų ir pramonės įmonių bendradarbiavimą. Buvo aptarti aukštųjų technologijų pramonės specialistų rengimo reikalai.

Fizikų bendruomenei svarbūs kasmetiniai prof. Adolfo Jucio akademiniai skaitymai, organizuoti rugsėjo 13 d. Pranešimą „Informacinės ir komunikacinės technologijos“ skaitęs LMA tikrasis narys A. L. Telksnys supažindino su Lietuvos informacinių technologijų raida ir svarbiausiais naujais proveržiais. VU prof. Audriaus Dubiečio pranešimas buvo skirtas sudėtingų šviesos darinių analizei ir taikymams.

Lapkričio 6 d. buvo surengtas išplėstinis posėdis „Lietuvos mokslų akademijos ryšiai su Lietuvos inovatyviais centrais“ (MFChMS ir TMS iniciatyva organizuota kartu su asociacija INFOBALT), skirtas verslo

mokslių projektų rengimo, vykdymo ir vertinimo problemoms aptarti. ES apibendrintais 2011 m. duomenimis, Lietuva priskiriama mažiausią inovatyvumo indeksą turinčių šalių grupei ir ypač atsilieka šio indekso augimo tempais. Aukštųjų technologijų įmonių pažangą riboja aukštos kvalifikacijos specialistų stoka, nepakankami finansiniai ištekliai, mažas verslo sektoriuje dirbančių mokslų daktarų skaičius. Diskusijoje buvo aptarti būdai situacijai gerinti.

Dalykiškų diskusijų sukelia Lietuvos energetikos aktualijos. Gruodžio 11 d. įvyko diskusija „Fizinės energetikos problemos ir ateities energetika“. Joje buvo aptarti atominės ir saulės energetikos naudojimo perspektyvos bei problemos.

BMGM skyrius 2012 m. organizavo 16 renginių, skirtų aktualioms kuriamam mokslo sričių problemoms nagrinėti. Alergologijos ir imunologijos kryptims aptarti skirtos 3 surengtos konferencijos: „Alergologijos dabartis ir ateities perspektyvos“, „Alergologijos ir klinikinės imunologijos aktualijos 2012“ ir „Lietuvos alergologija: nuo mokslo iki praktikos“, skirta akademiko Lietuvos alergologijos mokslo pradininko Vlado Lašo 120-osioms gimimo metinėms. Konferencijose pažymėti šie pasiekimai: Lietuvos alergologų interneto žurnalo leidyba, tarptautinių ir šalies konferencijų organizavimas, Valstybinės alergologijos mokslo programos inicijavimas. Dalyvaujant Lietuvos nacionalinės „Lėtinių neinfekcinių ligų“ programos projekte „Alerginių ligų formavimosi genetiniai ir molekuliniai mechanizmai Lietuvos naujagimių kohortoje“ (Alergemol) gauti išankstiniai rezultatai; ištyrus sergančiųjų alergine sloga ir bronchine astma vaikų kraujo mėginius, išanalizuoti genetiniai ir ląstelių imunologiniai žymenys, galimai lemiantys tolesnį šių alerginių ligų vystymąsi.

Tarptautinėje „Cheminės ekologijos konferencijoje“ Vilniuje, organizuotoje kartu su VU ir Gamtos tyrimų centru, dalyvavo daugiau kaip 230 chemikų, biochemikų, ekologų, biologų, botanikų, zoologų, mikrobiologų ir kitų specialybių mokslininkų iš visų žemynų. Aštuoniuose simpoziumuose nagrinėti molekulinės biologijos ir evoliucijos aspektai, susiję su chemine ekologija; gamtinių junginių chemija ir biosintezė; mikroorganizmų, augalų, gyvūnų ir mikroorganizmų cheminė ekologija; klimato kaitos, invazinių rūšių chemoekologiniai tyrimai; taikomieji cheminės ekologijos aspektai.

Kelios konferencijos buvo skirtos medicinos ir sveikatos apsaugos problemoms nagrinėti. Artėjant erkių sukeltų ligų sezonui pavasarį kartu su SAM Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centru bei Bendrosios praktikos gydytojų draugija organizuota tarptautinė konferencija „Erkių platinamos ligos“, kurioje aptartas žmogaus ligas platinančių erkių paplitimas Lietuvoje ir kaimyninėse šalyse Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje. Konferencijoje nagrinėti erkių sukeltų ligų ypatumai vaikams ir suaugusiesiems, galimos tokios patologijos profilaktikos priemonės, ypač siekiai skatinti vakcinacijos populiarinimą.

Tarptautinio 11-ojo Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongreso, kurį organizavo Baltijos laboratorinės medicinos asociacija, VU, LMA BMGMS, Lietuvos laboratorinės medicinos draugija, Lietuvos žmogaus genetikos draugija, simpoziumuose buvo nagrinėtos aterosklerozės, širdies ir kraujagyslių ligų patogenezės mechanizmai, aptartos žmogaus genetikos srities naujos, vėžio biologija, nauji inkstų ligų diagnostikos metodai, klinikinės mikrobiologijos aktualijos, naujų biožymenų paieškos ir tyrimai, klinikinių laboratorijų akreditacijos klausimai.

BMGMS kartu su VU Medicinos fakultetu ir Lietuvos psichiatrijos asociacija organizuotoje nacionalinėje konferencijoje „Psichiatrijos mokslo prioritetai“ diskutuota psichiatrijos, priklausomybių medicinos, psichoterapijos, psichofarmakologijos prioritetų klausimais, apibendrinti psichinės sveikatos paslaugų optimizavimo klausimai. Pranešimuose pateikti Lietuvos mokslo ir praktikos sąsajų pavyzdžiai, atskleisti pastarųjų metų laimėjimai, teigiamos ir silpnosios psichinės sveikatos apsaugos organizavimo pusės.

Vaikų sveikatos problemoms įvertinti kartu su Lietuvos pediatrijos draugija organizuotos dvi konferencijos: „Lietuvos vaikų sveikata 2012“ ir „Retos vaikų ligos“. Jose nagrinėti kūdikių žindymo, endokrinologijos klausimai, akių ligų, vaikų retųjų ligų diagnostika bei gydymas. Retosios ligos sukelia

daug diskusijų, nes vieno vaiko gydymas sergant kokia nors reta liga kainuoja daugiau nei keliasdešimt vaikų sergančių paprastesne liga: etiniai šios problemos klausimai ir jų sprendimai reikalauja naujo požiūrio į ligas ir jų gydymą.

BMGMS sudėtyje veikianti Motinos ir vaiko komisija kartu su SAM, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centru bei Lietuvos akušerių-ginekologų moksline draugija surengė apskritojo stalo diskusiją, skirtą Tarptautinei moterų sveikatos gerinimo dienai, kurioje buvo aptartos infekcinių ligų grėsmės moterų sveikatai, moters sveikatos ir streso problema, laiko kaitos įtaką sveikatai, šeimos, laimės ir sveikatos sąsajos, moterų sąmoningumo kėlimas rūpinantis savo sveikata, moterų lėtinių infekcinių ligų reikšmė neišnešiotų naujagimių gimstamumui ir naujagimių bei vaikų nervų sistemos ligų susiformavimui, lytiškai plintančių infekcijų, gimdos kaklelio vėžio problemos ir jų sprendimai. Renginyje kalbėjo Seimo, SAM, universitetų atstovai, praktikos gydytojai.

BMGMS kartu su Lietuvos bitininkų sąjunga, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutu ir Vilniaus kolegija organizavo pirmąją respublikinę mokslinę-praktinę konferenciją „Bičių sveikatingumas“. Konferencijoje atkreiptas dėmesys į padidėjusį bičių šeimų mirtingumą visame pasaulyje, kurio žala siekia 400 milijonų eurų per metus, išskyrus apdulkinimo vertę, kuri 150 kartų viršija visų bitininkystės produktų duodamą naudą. Pranešimus, kuriuose dalykiškai išnagrinėta netikėto bičių šeimų nykimo padėtis Europoje, JAV ir Lietuvoje, aptartos tendencijos bei galimos priežastys, skaitė Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto, Gamtos tyrimų centro Ekologijos instituto, LAMMC Žemdirbystės instituto mokslininkai, Valstybinės augalininkystės tarnybos prie ŽŪM atstovai. Konferencijos dalyviai priėmė nutarimą dėl tolesnių darbų.

Klimato kaitos ypatumai, jų reikšmė Lietuvos gamtai ir ūkiui, Baltijos jūros baseinui nagrinėti tarptautinėje konferencijoje, organizuotoje kartu su LR AM ir KU, „Baltic 2012 (klimato kaita, vandenynų tyrimai, naujos technologijos)“ bei konferencijoje „Poledynmečio aplinka ir žmogus Lietuvoje“. Pastarojoje aptarta paskutiniojo apledėjimo raida nuo labai ilgai užtrukusios ledyno ekspansijos iki gan greitos deglaciacijos, gvildenta poledynmečio klimato kaita ir ekosistemų raida.

Ypatingą vietą BMGMS veikloje užima mokslo žinių sklaida Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokytojams. Kartu su ŠMM 2012 m. organizuota tradicinė šeštoji konferencija „Geografijos mokslo aktualijos: mokslininkai – mokytojams“, skirta geografijos mokytojams, aukštesniųjų klasių pedagogams, studentams ir geografo visuomenei siekiant supažindinti su geografijos mokslo naujovėmis, susijusiomis su bendrojo lavinimo mokyklos ugdymo turiniu. Pranešimų tematika buvo suderinta su ŠMM Ugdymo plėtotės centru. Konferencijoje dalyvavo per 200 geografijos mokytojų iš visų Lietuvos regionų.

Kartu su LMA Vrublevskių biblioteka ir Lietuvos augalų fiziologų draugija surengta paroda „Augalų fiziologui, akademikui Alfonsui Merkiui – 85“. A. Merkys – vienas iškiliausių XX a. Lietuvos mokslininkų, augalų fiziologijos mokslinių krypčių kūrėjas, puikus mokslo organizatorius.

LMA ir Gamtos tyrimų centro Ekologijos institute buvo organizuojami renginiai, skirti akademiko Pranciškaus Baltraus Šivickio 130-osioms gimimo metinėms. Konferencijoje „Akademiko P. Šivickio indėlis į Lietuvos biologijos mokslo plėtrą“ pranešimus skaitė LMA nariai I. Eitminavičiūtė, V. Būda ir V. Kučinskas, taip pat dr. L. Petrauskienė kalbėjo apie žymaus mokslininko premijos laureatus, informacinių sąveikų cheminiais junginiais tarp organizmų tyrimus, genetines įžvalgas šiuolaikiniu požiūriu, visuomenei mažai žinomą P. Šivickio mokslinį kultūrinį palikimą kino juostose ir fotografijose. LMA Vrublevskių bibliotekoje buvo atidaryta P. Šivickio darbų paroda.

ŽŪMMS nariai, siekdami įgyvendinti LMA misiją ir strateginius tikslus, organizavo arba su kitomis institucijomis surengė 16 konferencijų, diskusijų ir seminarų. Vykdam LMA ir mokslo institutų pasirašytas bendradarbiavimo sutartis, kartu su Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centru organizuoti keturi renginiai.

Juose svarstyti aktualūs žemės ūkio srities klausimai, o parengtos rezoliucijos skelbtos žiniasklaidoje, teiktos valdžios institucijoms.

Siekiant pažvelgti į Lietuvos kaimą ir jo paveldą plačiau, gegužės 23 d. ŽŪMMS organizavo susirinkimą Pakruojyje, kur buvo aptarti aktualūs klausimai: šalies kaime esantis gausus dvarų paveldas, jo problemos bei pritaikymas visuomenės reikmėms. Buvo konstatuota, kad Pakruojo r. savivaldybė sėkmingai siekia, jog Pakruojo dvaras taptų veikiančiu visuomenei skirtu architektūriniu paveldu.

Realizuodamas LMA ir Anykščių rajono savivaldybės bendradarbiavimo sutartį, liepos 3 d. ŽŪMM skyrius organizavo išplėstinį išvažiuojamąjį susirinkimą agronomijos mokslinių tyrimų plėtrai ir jų sklaidai rytų Aukštaitijoje aptarti LAMMC Elmininkų bandymų stotyje Anykščių rajone. Elmininkų bandymų stotyje atliekami labai aktualūs bulvių agronominiai tyrimai, tačiau diskusijose išaiškėjo, kad dėl prastos šalyje tvarkomos bulvių sėklininkystės baigia išnykti lietuviškos bulvių veislės, nors jos pasižymi geromis savybėmis. Be to, sumažėjo bulvininkystei skirtų mokslinių tyrimų.

Birželio 21 d. LAMMC Žemdirbystės institute įvyko LAMMC, ŽŪM ir ŽŪMMS bendra tarptautinė mokslinė konferencija „Augalų selekcija Europos moksle ir inovacijų kontekste“, skirta augalų selekcijos Lietuvoje 90-mečiui, kurioje dalyvavo ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos bei Estijos selekcininkai. Buvo akcentuota, kad per 90 metų Lietuvos selekcininkai sukūrė 305 lauko augalų veisles. Šiuo metu 95 lauko, 35 daržo ir 60 sodo augalų veislių įrašyta į Lietuvos nacionalinį augalų veislių sąrašą.

Gegužės 11 d. Vandens problemų tarybos prie LMA posėdyje „Klimato ir vandenų tyrimai Vilniaus universiteto Hidrologijos ir klimatologijos katedroje“ buvo prognozuojama, kad dėl klimato kaitos Lietuvos teritorijoje padažnės audrų, kils vasaros ir žiemos laikotarpių oro temperatūra, šiltės Baltijos jūros ir Kuršių marių vanduo, kils jo druskingumas, didės sausringumas ir vis dažnesnės taps karščio bangos, taip pat padažnės liūčių ir jų sukeltų potvynių. Tarybos ekspertai pažymėjo, kad siekiant sumažinti klimato kaitos daromą žalą ir jos prevencijos kaštus, būtina rengti pritaikymo prie klimato kaitos strategijas ir įgyvendinti jau numatytas priemones nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Šiems tikslams įgyvendinti labai svarbu veiksmingai naudoti ES teikiamą paramą.

ŽŪMMS lapkričio 21 d. pirmą kartą organizavo jaunųjų mokslininkų konferenciją „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“, kurios tikslas – telkti jaunuosius mokslininkus, tyrinėjančius agronomijos, miškininkystės, zootechnikos ir veterinarinės medicinos, žemės ūkio inžinerijos, maisto saugos ir kokybės, agrarinės ekonomikos ir kaimo sociologijos raidą bei perspektyvas, ir skatinti jų bendradarbiavimą. Jaunųjų mokslininkų tyrimų rezultatų sklaidai buvo išleistos šios konferencijos pranešimų tezės.

Kitose ŽŪMMS organizuotose konferencijose buvo skiriamas didelis dėmesys dirvožemiui (kovo 22 d. mokslinė konferencija „Dirvožemis ir aplinka“, birželio 19 d. tradicinė mokslinė-praktinė konferencija „Žemdirbio vasara 2012. Lietuvos dirvožemiai: dabartinė būklė, priemonės ir būdai derlingumui išsaugoti bei didinti“, spalio 4–5 d. mokslinė konferencija-ekspedicija „Rudžemių ir balkšvažemių diagnostavimo ypatumai“), maisto saugai ir kokybei (seminaras „Atliekos ir maisto tarša“, mokslinė konferencija „Maisto sauga ir kokybė: aktualijos ir leidiniai“), zootechnikai (mokslinė-praktinė konferencija „Javų maistinė vertė ir jų panaudojimo efektyvumas paukščių mityboje“, mokslinė-praktinė konferencija „Mėsinių galvijų veislininkystės teoriniai ir praktiniai aspektai“). Taip pat konferencijose aptarta hidroenergetika ir jos ateities perspektyvos, žemės ūkio technologijų kaita XX–XXI a. bei mokslo svarba sodininkystės pažangai.

TMS, jo mokslų sekcijos, komisijos, tarybos, nariai, vykdydami mokslinę organizacinę veiklą LMA vardu, organizavo tarptautines temines konferencijas, kuriose buvo nagrinėjamos elektronikos, energetikos, mechanikos, vibroinžinerijos, transporto, medžiagų inžinerijos ir kitos mokslo problemos bei jų sprendimų būdai. Konferencijų tikslas – sudaryti galimybes įvairių institucijų ir specialybių mokslininkams pasidalyti savo tyrimų naujienomis, užmegzti ryšius su kolegomis iš Lietuvos universitetų, mokslo tyrimo institucijų, pramonės įmonių bei kitų šalių universitetų ir mokslo centrų.

Liepos 8–11 d. Vilniuje įvyko TMS, VU Matematikos ir informatikos instituto ir Lietuvos kompiuterininkų sąjungos organizuota tarptautinė konferencija „BalticDB&IS 2012“, skirta kompiuterinių duomenų bazių ir informacinių sistemų tematikai aptarti.

Balandžio 12–13 d. Kaune įvyko 17-oji tarptautinė konferencija „Mechanika–2012“, kurią organizavo TMS Mechanikos mokslų sekcija su partneriais. Skaitytų mokslinių pranešimų tematika: apie medžiagų ir konstrukcijų elementų patvarumą, mechaninių sistemų dinamiką, inžinerines medžiagas ir jų taikymą praktikoje. Konferencijos medžiaga išleista atskiru pagrindinėse DB referuojamu leidiniu.

Daug informacijos apie branduolinės energetikos reikšmę ir saugą buvo pateikta spalio 12 d. TMS talkinant surengtos ukrainiečių Georgijaus Kopčinskio ir Nikolajaus Šteinbergo knygos „Černobylis. Katastrofos anatomija“ lietuviškojo leidimo sutiktuvėse. Apie knygą susirinkusiems išsamiai kalbėjo jos lietuviško leidimo iniciatorius, konsultantas, 1990–1993 m. LR energetikos ministras, 1991–2000 m. LMA narys ekspertas prof. habil. dr. Leonas Ašmantas. Autoriai – žinomi branduolinės energetikos specialistai, dirbę šioje elektrinėje ir sukaupę didžiulę atominių elektrinių eksploatavimo, vadovavimo branduolinei energetikai ir jos saugos užtikrinimo patirtį – knygoje analizuoja garsiausios atominės jėgainės katastrofos priežastis ir pamokas.

5.3.6. Bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis bei organizacijomis, dalyvavimas jų veikloje ir programose

HSMS dalyvauja įgyvendinant bendradarbiavimo priemones ir projektus pagal LMA pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su šalies humanitarinių ir socialinių mokslų krypties institutais: surengtos tarptautinės mokslinės konferencijos su Lietuvos socialinių tyrimų centru, LLTI, seminaras su LKI. Su humanitarinių ir socialinių mokslų sričių universitetų fakultetais bei katedromis bendradarbiaujama formuojant bendras ekspertų grupes ekspertizėms atlikti ir tyrimų projektams įgyvendinti, organizuojant bendrus renginius: surengtos mokslinės konferencijos su VU Komunikacijos fakultetu, VGTU Humanitariniu institutu, seminaras su VU Kiekybinių metodų ir modeliavimo katedra.

MFChM skyriaus nariai savo veiklą vykdo mokslo institucijose ir vadovauja matematikos, fizikos ir chemijos sričių programoms ir projektams. Mokslinio-tiriamąjo darbo srityje bendradarbiauta su Brno Masaryko universitetu (Čekijos Respublika), Miunsterio universitetu, Talino technologijos universitetu, Lundo universitetu. E. Butkus buvo projekto „Excellent Nordic Chemistry“ Lietuvos dalies vadovas (finansuoja Šiaurės šalių taryba Nordforsk). A. Kareiva vykdė bendrą LMT „Ateities energetikos“ projektą „Membraninių struktūrų technologijos kietųjų elektrolitų kuro mikroelementams“ (MIKROKOKE-2, 2012–2014) kartu su VU Chemijos ir Fizikos fakultetu, Kauno technologijos universitetu ir FTMC Fizikos institutu. Taip pat LMT tyrėjų (Taivaniš–Latvija–Lietuva) mobilumo ir jų mokslinių tyrimų finansavimo projektą „Nanostruktūrintos funkcinės medžiagos biotechnologiniams ir optiniams taikymams“ 2012–2013 m. ir LMT projektą, vykdomą pagal dvišalę tarpvalstybinę sutartį (Lietuva–Ukraina) „Naujų zolių-gelių medžiagų dizainas biotechnologiniams taikymams“. V. Laurinavičius vykdė projektą „Maisto pramonė – Maisto įstatymai, poveikio analizė, mokymų ir bendradarbiavimo tinklas Europos – E.mokymų sistemoje“. E. Norkus bendradarbiavo su LAM Research Corporation iš JAV (Silicio slėnio), kontrakto suma – 100 tūkst. JAV dolerių. V. Razumas bendradarbiavo su VU Matematikos ir informatikos fakulteto mokslininkais modeliuojant amperometrinių jutiklių funkcionavimą. D. Surgailis vadovavo LMT projektui „Ilgos atminties ir sunkių uodegų modeliavimas finansuose ir draudoje“. K. Pileckas vadovavo LMT projektams ir vykdė projektą „Tarptautiškumas matematikos studijose“ pagal ES ir LR Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą. F. Ivanauskas bendradarbiavo su VU MII, VU BChI, VU TMI, FTMC mokslininkais. V. Paulauskas – su Lilio tikimybininkais vykdė Žilibero programos projektą „Atsitiktinių procesų ir laukų statistinės išvados ir ribinės teoremos“ ir buvo Lietuvos koordinatorius, bendradarbiavo su Yu Davydovu (Lilio univ.). E. Manstavičius yra bendros su Vengrijos MA temos „Kombinatorika ir jos

taikymai tikimybių teorijoje, duomenų bazių teorijoje, kriptologijoje ir bioinformatikoje“ koordinatorius, taip pat bendradarbiavo su Prancūzijos mokslininku Geraldu Tenenbaumu. D. Surgailis bendradarbiavo su H. Koulu (JAV), regresinių modelių su toloma priklausomybe statistinės analizės srityje, su A. Philippe ir F. Lavancieru (Prancūzija) autoregresinių atsitiktinių laukų agregavimo srityje ir su J. M. Bardetu (Prancūzija) šiurkščių procesų fraktalumo tyrimų ir statistinės analizės srityje. A. Žukauskas dalyvavo vykdant UAB „Gaudrė“ MTEP ūkinį užsakymą iš dalies finansuojamą Lietuvos verslo paramos agentūros programos „Intelektas LT“, MITA aukštųjų technologijų plėtros programos projektą, vykdomą kartu su UAB „Terralucida“, taip pat yra projekto „Nacionalinio fizinių ir technologijos mokslų centro sukūrimas“ priežiūros grupės vadovas, dalyvauja LRV patvirtinto integruoto žinių ekonomikos branduolio „Saulėtekio slėnis“ darbe. Plėtojamas mokslo, studijų ir pramonės bendradarbiavimas lazerių mokslo ir technologijų srityje per VšĮ „Lazerių ir šviesos mokslo ir technologijų asociaciją“ (LŠMTA), asociacijos prezidentas LMA tikrasis narys A. P. Piskarskas, steigėjai yra Vilniaus universitetas, Fizikos institutas ir septynios Lietuvos lazerių pramonės įmonės. V. Straižys dalyvauja ESA projekto „Gaia“ darbe. 2012 m. baigtas darbas vykdant žvaigždžių fotometriją ir klasifikaciją Vilniaus sistemoje Šiaurinio Galaktikos poliaus srityje. Šio darbo rezultatai bus įtraukti į Gaia kosminės observatorijos standartinių žvaigždžių katalogą.

BMGM skyrius bendradarbiauja su valstybiniais mokslinių tyrimų institutais Gamtos tyrimų ir Inovatyvios medicinos centrais: dalyvauja vertinant jų mokslinių tyrimų planus, išklauso ataskaitas, dalyvauja svarstant ir aptariant projektus.

Skyriaus nariai vykdo savo veiklą atitinkamose mokslo institucijose ir vadovauja biologijos, medicinos ir geomokslų sričių nacionalinėms programoms bei projektams. V. Būda vadovauja ilgalaikių tyrimų programai „Biologinių sistemų funkcionavimo, sąveikos su aplinka ir adaptacijos molekulinį, genetinių ir evoliucinių mechanizmų tyrimai“. Nacionalinėje kompleksinėje programoje dalyvaujantys skyriaus nariai vadovauja projektams: V. Šikšnys – „Bakterijų antivirusinės apsaugos sistemų struktūra ir molekuliniai mechanizmai“, K. Sasnauskas – „Biotechnologija ir biofarmacija: fundamentiniai ir taikomieji tyrimai“, S. Klimašauskas – „Molekulinės įrankinės epigenomikai ir genomikai“, o V. Būda, V. Juodkasis, R. Mokrikas, M. Žalakevičius vykdydami projektą „Tvarus gamtinės aplinkos naudojimas“. BMGMS Medicinos sekcijos nariai R. Dubakienė, Z. A. Kučinskienė, A. Laucevičius, R. Žaliūnas, L. Kupčinskas vykdo Nacionalinės mokslo programos „Lėtinės neinfekcinės ligos“ projektus. Projektą „Lietuvos populiacijos genetinė įvairovė ir sandaros kitimai, susiję su evoliucija ir dažniausiai paplitusiomis ligomis – LITGEN (2011–2015)“ vykdo skyriaus nariai Z. A. Kučinskienė ir V. Kučinskas.

Projektus taip pat vykdo: J. R. Naujalis – „Augmenijos, algobiotos ir mikobiotos struktūra, tarpusavio saitai, funkcionavimas ir apsauga Lietuvos ekosistemose“, „Svetimkraščių žolinių augalų invazyvumą sąlygojančių veiksnių ir genominių pokyčių tyrimai“, A. Skirkevičius – „Bičių sveikatingumas“, V. A. Tamošiūnas – „Laukinių, naminių gyvūnų ir žmonių pasiutligės epidemiologija, diagnostika“, G. Uždavins ir V. Sirvydis – „Išeminio širdies nepakankamumo chirurginis gydymas (STICH)“, G. Valkiūnas – „Biologinės įvairovės tyrimai ir prognozė globalios kaitos ir antropogeninio poveikio sąlygomis. Maliarinių parazitų ir jiems giminingų hemosporidijų rūšių formavimosi mechanizmai“, jis yra Sausumos stuburinių gyvūnų hemosporidijų mokslinių tyrimų koordinavimo tinklo (JAV mokslo agentūros projektas) tarybos narys.

Kelios svarbiausios skyriaus narių atliktos tarptautinės ekspertizės: tarptautinių centrų (Inžinerijos ir fizinių mokslų tyrimų tarybos, Leukemijos ir limfomos tyrimų) JK, Šveicarijos nacionalinio mokslo fondo) užsakymu S. Klimašauskas atliko mokslinių projektų vertinimus; A. Grigelis Suomijos akademijų tarybos (Council of Finnish Academies, Helsinki, Finland) prašymu LMA vardu parengė atsakymus į Europos mokslo patariamiosios tarybos klausimyną dėl studijos apie Baltijos jūros tvarumą – Answers and comments for the Scoping Study for EASAC [European Science Advisory Council] Report on Marine Sustainability provided by the Lithuanian Academy of Sciences, 17th September, 2012; G. Valkiūnas Lundo

universiteto (Švedija) prašymu atliko mokslinę ekspertizę „Bioįvairovė parazitų ir jų šeimininkų sistemose: kraujo parazitai, smulkieji mašalai ir paukščiai“.

ŽŪMMS nariai, siekdami palaikyti LMA ir mokslo institucijų ryšius formuojant žemės ūkio ir miškų mokslų institucijų tyrimų tematiką bei sprenddami mokslo politikos ir strategijos klausimus, susijusius su agrarinio ir miškų mokslų plėtra, bendradarbiauja su LAMMC Žemdirbystės, Miškų, Sodininkystės ir daržininkystės institutais, Aleksandro Stulginskio universitetu, LSMU Veterinarijos akademija, LSMU Gyvulininkystės, KTU Maisto, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutais. Kartu organizuoja apskritojo stalo diskusijas, sprendžia žemės, miškų ūkio, maisto saugos ir kaimo plėtros klausimus, dalyvauja bendruose projektuose ir programose.

ŽŪMMS akademikai ataskaitiniais metais vadovavo didelę mokslinę ir taikomąją reikšmę turintiems mokslinių tyrimų darbams. LMA tikrasis narys V. Stanys yra ilgalaikių tarptautinių ir nacionalinių programų vykdytojas, įvairių projektų vadovas. LMA tikrasis narys P. Duchovskis vadovauja ilgalaikiai LAMMC mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programai „Sodininkystė ir daržininkystė: agrobiologiniai pagrindai ir technologijos“. Tiesiogiai vadovauta šios programos pirmojo uždavinio „Ištirti sodo ir daržo augalų agrobiologijos ypatumus, morfogenetinius bei fotofiziologinius procesus, turinčius įtakos produktyvumo potencialo bei produkcijos kokybės didinimui“ priemonėms bei projektams. Skyriaus narys R. Ozolinčius yra šių programų vadovas: „Darni miškininkystė ir globalūs pokyčiai“, „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ projekto „Vietinių rūšių pažeidžiamumas ir jų medynų našumas biologinių invazijų ir klimato kaitos sąlygomis“ bei AM užsakomojo darbo „Lietuvos miškų rūšinės sudėties prognozės ir svetimžemių miško medžių imigracijos bei auginimo Lietuvoje galimybės klimato kaitos kontekste“.

Stebimas TMS narių aktyvumo augimas mokslinių tyrimų sferoje vykdant konkursinius mokslo projektus pagal tarptautines ir nacionalines mokslo programas. 2012 m. beveik 50 % išaugo bendras vykdytų konkursinių projektų kiekis, tarp jų 27 % padidėjo vykdytų tarptautinių programų projektų kiekis.

Nacionalinių mokslo programų „Ateities energetika“, „Aukštųjų technologijų plėtra“, LMT mokslininkų grupių projektais siekiama sukurti mikro- ir nanopalydovų 3D stabilizavimo erdvėje principines schemas taikant pjezoelektrinius keitiklius (R. Bansevičius), dinaminę vizualinę kriptografiją žmogaus regos sistemos tyrimams (M. Ragulskis), jutiklių sistemas, skirtas žmogaus fiziologiniams parametrams stebėti (V. Ostaševičius), „save diagnozuojančius“ ir „save gydančius“ sumanius guolius (R. Bansevičius), magnetinių šaudyklių modelius (R. Kačianauskas), armuoto betono diskretaus pleišėjimo daugiaparametris fizinius modelius (G. Kaklauskas), netradicinius energijos šaltinius autonominėms mikromechatroninėms sistemoms, membraninių struktūrų technologijas kietųjų elektrolitų kuro mikroelementams (V. Ostaševičius), naujas organinių puslaidininkų struktūras naujos kartos (opto)elektroniniams prietaisams (J. V. Gražulevičius), optinius mikromanipulatorius su netiesine nanofotonika (S. Tamulevičius) ir kt. Dauguma minėtų darbų vykdyta glaudžiai bendradarbiaujant su šalies mokslo ir studijų institucijomis.

Bendradarbiaujant su tarptautiniais moksliniais kolektyvais tokiose programose, kaip ES 7BP, EUROSTARS, Leonardo da Vinčio, Erasmus, COST, kuriami banginiai judesio transformavimo metodai ir priemonės, ultragarsinės jutiklių sistemos medžiagų, gaminių ir konstrukcijų neardančiai diagnostikai (R. Kažys), priemonės akliems orientuotis aplinkoje ir dirbti internete (R. Bansevičius), „protingi“ įrankiai įmonių reikmėms, „sumani“ tekstilė (V. Ostaševičius), nauji funkcinių medžiagų sintezės būdai, plazmoniniai komponentai ir prietaisai (S. Tamulevičius), termobranduolinio reaktoriaus prototipas ITER (E. Ušpuras), visuotinė vizija dėl mokslinių tyrimų vaidmens darnioje plėtroje (J. K. Staniškis).

5.3.7. Jaunųjų mokslininkų, studentų ir moksleivių mokslinės veiklos skatinimas

Viena svarbiausių LMA veiklos sričių – mokslinių tradicijų, reikšmingiausių mokslo mokyklų veiklos tęstinumo užtikrinimas, kvalifikuotų mokslininkų bei tyrėjų rengimo skatinimas. Ji yra svarbi telkiant šalies mokslinį potencialą ir mažinant jaunųjų mokslininkų emigraciją. Ypač aktyviai veikta inžinerijos ir tikslųjų bei gamtos mokslų srityse, nes Lietuvoje ir visoje Europoje stebimas šių sričių specialistų trūkumas. Stipendijų skyrimas ir apdovanojimai įvertinant talentingiausius studentus, jaunuosius mokslininkus padeda įgyvendinti ambicingus valstybės užsibrėžtus tikslus – kurti inovatyvią ir konkurencingą ekonomiką.

Lietuvos Respublikos Prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio, Kazio Griniaus, Jono Žemaičio ir Algirdo Brazausko vardinės stipendijos skiriamos talentingiems, ypač pasižymintiems studijose, mokslinėje ir (arba) meninėje veikloje valstybinių aukštųjų mokyklų pirmosios, antrosios studijų pakopų ir vientisųjų studijų studentams. Jas kasmet skiria švietimo ir mokslo ministras.

LR Vyriausybės 2012 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. 310 įpareigota „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidentų Antano Smetonos, Kazio Griniaus ir Aleksandro Stulginskio vardinių stipendijų įsteigimo“ LMA atrinko kandidatus vardinėms stipendijoms. Gauta 116 paraiškų iš Lietuvos aukštųjų mokyklų. Paskirtos 29 stipendijos valstybinių aukštųjų mokyklų studentams. Iš jų: Antano Smetonos stipendijų – 9 (4 – humanitarinių mokslų studijų sričiai ir 5 – meno studijų sričiai); Aleksandro Stulginskio stipendijų – 5 (fizinių mokslų studijų sričiai); Kazio Griniaus stipendijų – 5 (biomedicinos mokslų studijų sričiai); Jono Žemaičio stipendijų – 5 (technologijos mokslų studijų sričiai); Algirdo Brazausko stipendijų – 5 (socialinių mokslų studijų sričiai).

Pirmosios studijų pakopos studentams skiriamos 5 bazinės socialinės išmokos dydžių per mėnesį vardinės stipendijos, o magistrantūros studijų studentams – 7 bazinės socialinės išmokos dydžių per mėnesį vardinės stipendijos. Vientisųjų studijų studentams skiriamos 5 arba 7 bazinės socialinės išmokos dydžių per mėnesį vardinės stipendijos atsižvelgiant į tai, kuriame kurse yra studentas.

Už geriausius mokslinius darbus LMA skiria 10 kasmetinių premijų jauniems mokslininkams (2012 m. konkurso premijos dydis 1500 Lt) ir 15 premijų aukštųjų mokyklų studentams (2012 m. konkurso premijos dydis 1000 Lt).

Vykdamas studentų ir jaunųjų mokslininkų darbų konkursus pagrindinė užduotis tenka LMA mokslų skyriams. Komisijos, sudarytos iš LMA mokslų skyrių narių, 2012 m. vertino 20 jaunųjų mokslininkų ir 31 aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkursui pateiktų darbų. Iš tų, kuriems premijos neskirtos, 3 jauniems mokslininkams ir 6 studentams, komisijoms rekomendavus, skirti LMA pagyrimo raštai. Konkursų laureato diplomai ir pagyrimo raštai iškilmingai įteikiami per ataskaitinį LMA narių visuotinį susirinkimą.

Jau trečius metus LMA iniciatyva skelbiamas konkursas ir skiriamos stipendijos jauniems mokslininkams (iki 35 metų), jų vykdomiems aktualiems moksliniams tyrimams remti. Taip siekiama skatinti jaunųjų mokslininkų mokslinę kūrybinę veiklą bei konkurenciją, remti talentingų jaunųjų mokslininkų tiriamuosius darbus. Stipendija yra 6 bazinių socialinių išmokų dydžio ir mokama vienerius metus. 2012 m. gauta 60 paraiškų, skirta 15 stipendijų: 3 humanitarinių ir socialinių mokslų sričių, 12 – fizinių, biomedicinos ir technologijos mokslų sričių jauniems mokslininkams. Kandidatus jaunųjų mokslininkų stipendijoms gauti vertino LMA mokslų skyrių sudarytos komisijos, LMA prezidiumas birželio 19 d. nutarimu Nr. 21 paskelbė laimėtojus. Stipendijų laureatų ataskaitos, įvykdyti darbai yra analizuojami rekomendavusių komisijų.

MFChMS kuruoja LMA Theodoro Grotthusso fondo veiklą (valdybos pirmininkas LMA tikrasis narys A. Kareiva). 2012 m. Šiaulių „Romuvos“ gimnazijos bendruomenė vykdė projektą „Teodoro Grotuso tyrimų keliu“, finansuotą VŠĮ Socialinių inovacijų instituto vykdomo projekto „Mokslo ir technologijų populiarinimo renginių rėmimo ir gebėjimų ugdymo sistema“ (ES SF projekto kodas VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-

004) lėšomis. Projekto tikslas – bendradarbiaujant su aukštųjų mokyklų dėstytojais, Theodoro Grotthusso fondu, atliekant eksperimentus ir tiriant aplinką skatinti mokinių susidomėjimą moksline veikla, parodyti mokslo ir technologijų naudą. Fondas aktyviai dalyvavo organizuojant šį renginį, už kurį buvo atsakinga gimnazijos vidurinio ugdymo skyriaus vedėja Kristina Gerčaitė.

Jauniesiems chemikams skatinti, įsteigta LMA Theodoro Grotthusso vardo stipendija (1000 Lt). 2012 metais ji skirta VU Chemijos fakulteto doktorantei Linai Mikoliūnaitei.

Jubiliejinė, penktoji BMGMS rengiama jaunųjų mokslininkų konferencija „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“, įvykusi gruodžio 5 d., skyrėsi nuo ankstesniųjų pranešėjų gausa (28 pranešimai) ir pateikiamos informacijos bei tyrimų naujumu. Konferencijoje mokslinius pranešimus skaitė aukštųjų mokyklų ir mokslo tyrimų centrų atrinkti geriausiųjų mokslinių darbų autoriai. Pranešimai buvo skirti geomokslų, biologijos, biomedicinos, biotechnologijos ir biochemijos mokslinių tyrimų šiuolaikinės kryptims aptarti ir parodė jaunųjų mokslinių tyrėjų potencialą. Organizacinis komitetas geriausių pranešimų autorius įvertino diplomais ir rekomendavo pateikti darbus LMA premijai bei įteikė padėkos raštą biotechnologijos kompanijai „Thermo Fisher Scientific“ Vilniaus padalinio (UAB „Fermentas“) vadovybei, jau penktus metus finansiškai remiančiai konferenciją.

Pirmą kartą ŽŪMMS organizavo jaunųjų mokslininkų konferenciją „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“, kurioje pranešimus skaitė 35 jaunieji mokslininkai. Septyni pranešėjai, pasižymėję atliktų mokslinių tyrimų aktualumu ir išskirtinumu, buvo apdovanoti už geriausius pranešimus LMA diplomais bei rėmėjų – UAB „Arvi“ ir ko, UAB „Dotnuvos projektai“, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, UAB „Pasvalio melioracija“ – įsteigtais prizais.

MFChMS ir TMS vasario 14 d. surengė LMA antrąją jaunųjų mokslininkų konferenciją „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“. Įsteigtos dvi asociacijos INFOBALT vardinės stipendijos, skirtos remti jaunuosius mokslininkus už geriausius informacinių ir ryšių technologijų (IRT) srities mokslinius tiriamuosius darbus bei už geriausius tarpdalykinius mokslinius tiriamuosius darbus su IRT taikymu. Penkiems technologijų mokslo sekcijos jauniems mokslininkams buvo įteikti LMA diplomai; viena 10 tūkst. Lt stipendija skirta VGTU magistrui Justinui Janulevičiui. Antroji vardinė stipendija buvo padalyta į dvi skatinamąsias (po 5000 Lt) ir įteikta VU doktorantui Valentui Kurauskui bei VU Matematikos ir informatikos instituto doktorantui Algirdui Lančinskui.

5.3.8. Garbės vardų, premijų ir apdovanojimų teikimas

Mokslų akademija yra įsteigusi 17 premijų, pavadintų žymių šalies mokslininkų vardais. Kasmet skelbiamos keturios (3000 Lt dydžio). Vinco Krėvės-Mickevičiaus premijos komisijai rekomendavus, iš pateiktų 3 mokslinių darbų 2012 m. LMA Vinco Krėvės-Mickevičiaus (literatūra) premija skirta LMA tikrajam nariui V. Martinkui (LEU) už darbų ciklą „Vertybinė šiuolaikinės lietuvių prozos samprata“. Kazimiero Simonavičiaus (mechanika) premija skirta LMA tikrajam nariui V. Ostaševičiui (KTU) už darbą „Elektromechaninių sistemų dinamikos tyrimai ir taikymai“. Algirdo Žukausko (šiluminė fizika ir energetika) premija skirta habil. dr. Algirdui Kaliatkai (LEI) už darbų ciklą „Avarijų branduoliniuose energetiniuose įrenginiuose tyrimai ir jų valdymo metodų kūrimas“. Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) premiją – dr. Virginijui Feizai ir dr. Daliai Feizienei (LAMMC ŽI) už darbų ciklą „Dirvožemių agrocheminiai, fizikiniai, biofizikiniai ir tausojamojo žemės dirbimo bei tręšimo sistemų tyrimai lygaus ir kalvoto reljefo dirvose“.

LMA ŽŪMMS, LAMMC ŽI ir Vytauto Vazalinsko fondas 1996 m. įsteigė Vytauto Vazalinsko premiją, kuri suteikiama mokslininkams už vertingiausius individualius ar kolektyvinius dirvotyros, žemdirbystės ir agrochemijos fundamentinius mokslinius tyrimus. 2012 m. Vytauto Vazalinsko premija ir laureato vardas suteiktas habil. dr. Liudmilai Tripolskajai (LAMMC Vokės filialas) už darbų ciklą „Agrocheminių priemonių poveikis lengvų dirvožemių agroekosistemų tvarumui“ (2007–2011).

MFChMS iniciatyva buvo įsteigta žymaus Lietuvos mokslininko, ilgamečio VU rektoriaus LMA tikrojo nario Jono Kubiliaus LMA vardinė premija. Ji bus skiriama už nuopelnus Lietuvos matematikai, už J. Kubiliaus idėjų sėkmingą plėtojimą ir už nuopelnus įamžinant jo atminimą.

5.3.9. Bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis

Sutvirtėjo bendradarbiavimas su šalies savivaldybėmis – tai tapo tradicija ir išsiplėtojo tiek geografiniu, tiek ir turinio požiūriu. Per 2012 m. organizuotos penkios LMA dienos: Anykščiuose (balandžio 17 d.), Druskininkuose (spalio 16 d.), Ignalinoje (birželio 26 d.), Panevėžyje (lapkričio 22 d.) ir Šilutėje (gegužės 11 d.). Anykščiuose surengtame vieno lietuvių raštijos pradininkų ir leksikografų Konstantino Sirvydo minėjime dalyvavo akademikai ir LMA partnerio – Lietuvių kalbos instituto – mokslininkai. Dėl lėšų stygiaus sumažėjo savivaldybių dienų Mokslių akademijoje skaičius. Per visus metus įvyko tik vienas – Druskininkų miesto savivaldybės renginys (vasario 9 d.). Bendradarbiavimas su regionais bus plečiamas. Galimi partneriai inicijuoja naujų sutarčių tarp LMA ir didžiųjų, pramoninių ir mokslo miestų sudarymą. Birželio 1 d. pasirašyta LMA bendradarbiavimo sutartis su Klaipėdos miesto savivaldybe, spalio 12 d. – su Kauno miesto savivaldybe. Prezidentas V. Razumas, merai Vytautas Grubliauskas ir Andrius Kupčinskas pabrėžė, kad abipusiai naudingos sutartys padės artimiausiu metu derinti LMA ekspertinę veiklą, Kauno ir Klaipėdos miestų darbo rinkos tyrimo poreikius ir interesus, remti mokslo bendruomenės ir didmiesčių vadovų bei specialistų ryšius formuojant miestų pažangai aktualių mokslinių tyrimų tematiką, keistis patirtimi ir duomenimis, susijusiais su mokslinio darbo rezultatų bei inovacijų pritaikymu įmonėse ir organizacijose. Mero A. Kupčinsko žodžiais, kauniečių partnerystė su LMA bus naudinga ne tik formuojant miesto pažangai aktualių mokslinių tyrimų temas, sprendžiant kultūrinius, pilietinius, ekonominius ir kitus klausimus, bet ir įgyvendinant įvairius miesto plėtrai svarbius projektus, sudarant sąlygas savivaldybės ir jos įstaigų darbuotojams tobulinti savo kompetencijas organizuojamuose renginiuose (seminaruose, konferencijose ir pan.). Jo siūlymu, savivaldybės taryba vieningai pritarė, kad būtų pasirašyta sutartis ir Kaune surengta LMA sesija tema „Vilniaus ir Kauno bendradarbiavimas: dvimiesčio perspektyvos“.

Šių įžvalgų pagrįstumą patvirtina LMA pasiektas bendrasis 2012 metų įdirbis. Išvykose LMA nariai ir institutų, su kuriais pasirašytos bendradarbiavimo sutartys, mokslininkai perskaitė 32 pranešimus lietuvių kalbos ir kultūros šiandienų problemų, mokyklų pertvarkos, sveikatos apsaugos, socialinės rūpybos, energetikos, praktinės medicinos ir kitais klausimais, teikė konsultacijų, analizavo partnerių pateiktas projektines užduotis. Ataskaitiniais metais daugiau dėmesio skirta gimnazijų abiturientams. Tokią galimybę sudarė Mobiliosios bioklasės (mobilių gyvybės mokslų laboratorijos) išvyka kartu su akademikų darbo grupėmis į Druskininkus ir Panevėžį. Tai bendrovės „Thermo Fisher Scientific“ Vilniaus padalinio (UAB „Fermentas“) dovana. Moksleivius konsultavo laboratorijos vadovas dr. Egidijus Jaseliūnas, VU jaunieji mokslininkai. Bendradarbiavimas su šia bendrove bus stiprinamas ir ateityje.

LMA nariai ir mokslų skyriai bendradarbiauja su Lietuvos pramonininkų konfederacija, dalyvauja įvairiose ekspertų grupėse ekonomikos, vadybos, socialinės plėtros ir teisės klausimais. MFChMS bendradarbiauja su integruoto mokslo, studijų ir verslo centru „Santara“ dalyve VŠĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“, lazerių mokslo ir technologijų srityje su VŠĮ „Lazerių ir šviesos mokslo ir technologijų asociacija“. 2012 m. su asociacija INFOBALT pavyko sukurti aplinką bendradarbiauti jauniems mokslininkams su verslo įmonėmis, koncentruoti tyrimus aktualiomis mokslo ir inovacijų kryptimis. Verslo partneriai ne tik dalyvavo organizuojant jaunųjų tyrėjų konferenciją, bet ir skyrė finansinę paramą.

BMGMS jau keletą metų glaudžiai bendradarbiauja su bendrovės „Thermo Fisher Scientific“ Vilniaus padaliniu (UAB „Fermentas“). Ši biotechnologijos srityje daugelį metų dirbanti įmonė finansiškai remia skyriaus narių organizuojamą konferenciją jauniems mokslininkams „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“.

Skyriaus ir LMA prezidiumo narys, Lietuvos pramoninių konfederacijos viceprezidentas V. A. Bumelis vadovauja UAB „Biotechpharma“ mokslinių tyrimų centrui, kurios mokslinės ir praktinės veiklos tikslas – kurti naujas terapinių baltymų technologijas bei biofarmacinius preparatus. LMA prašymu UAB „Biotechpharma“ organizavo Armėnijos mokslo akademijos prezidento ir kitų delegacijos narių vizitą bei ekskursiją po mokslo ir gamybos skyrius.

Siekdamas stiprinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą, plėsti mokslinių tyrimų ir technologijų bazę, didinti jos naudojimo efektyvumą, ŽŪMMS bendradarbiauja su verslo partneriais: UAB „Arvi“ ir ko, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, UAB „Dotnuvos projektai“, UAB „Pasvalio melioracija“ bei AB „Lytagra“, kurie aktyviai domisi jaunųjų mokslininkų mokslinių tyrimų rezultatais bei akademikų leidžiamais mokslo ir mokslo populiarinimo darbais. Taip pat glaudžiai bendradarbiaujama su asociacija „Slėnis Nemunas“, koordinuojančia integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtros programos įgyvendinimą. Bendradarbiavimas su verslo įmonėmis padeda geriau atskleisti kylančias problemas ir inicijuoti mokslinius tyrimus.

TMS nariai palaiko glaudžius ryšius su verslo sektoriaus organizacijomis, dalyvauja jų veikloje. Atskiri TMS mokslininkai, būdami vadovaujančiųjų verslo sektoriaus prezidiumų nariais, užtikrina glaudų bendradarbiavimą su mokslo ir studijų institucijomis, jų mokslininkais. Pvz., Lietuvos pramoninių konfederacijoje aktyviai veikia E. Ušpuras (viceprezidentas) ir V. Kaminskas (prezidiumo narys).

5.3.10. Bendradarbiavimas su mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijomis

Daugelis Lietuvoje veikiančių asociacijų pagal mokslines disciplinas istoriškai gali kildinti save iš mokslo draugijų, susikūrusių prie LMA. O ir pačios LMA kūrimo idėja sietina su Lietuvių mokslo draugija Vilniuje, įkurta 1907 m. Dabartinės LMA nariai yra šakinių mokslo draugijų vadovai ir/arba dirba jų valdybose. Tokios, pavyzdžiui, yra Lietuvos matematikų, fizikų, chemikų, augalų fiziologų, biochemikų, imunologų, Ignoto Domeikos, dirvožemininkų, Skandinavijos–Baltijos parazitologų draugijos, Lietuvos netiesinių reiškinių analitikų bei Lietuvos alergijos ir astmos asociacijos. Šios mokslininkų ir tyrėjų asociacijos su LMA veikia rengdamos mokslinius forumus, skleisdamos mokslo žinias ir kitaip naudodamos savo kompetenciją.

HSMS nariai yra aktyvūs įvairių draugijų, jų valdybų nariai, vadovai. Jais remiasi Lietuvos sociologų draugijos vykdomosios tarybos, Lietuvos filosofų, Lietuvių kalbos, Lietuvos archeologijos, Lietuvos estetikų, Lietuvos orientalistikos, Lietuvos žmogaus teisių asociacijos, Lietuvos kultūros fondo prezidiumo, Lietuvos Respublikos teisėjų etikos ir drausmės komisijos, Lietuvos teisininkų draugijos tarybos, Lietuvos lyginamosios literatūros asociacijos, Lietuvos ekonomistų, Lietuvos vadybos draugijos valdybos, vykdydamos organizacinę, konsultacinę ir tiriamąją veiklą. Bendradarbiaudami su minėtomis draugijomis, skyrių nariai kaupia informaciją apie atitinkamų sričių mokslo rezultatus ir juos apibendrina savo įžvalgose, teikia rekomendacijų ir siūlymų šioms draugijoms formuojant jų veiklos kryptis ir planus.

MFChM skyriaus nariai dalyvavo tarptautinių organizacijų – Europos mokslo tarybos, Europos mokslo fondo (E. Butkus išrinktas fondo viceprezidentu), Pasaulio mokslininkų federacijos, Europos fizikų draugijos – veikloje.

Siekdamas daugiau viešinti savo narių mokslinių tyrimų laimėjimus, aktyvinti mokslinių žinių sklaidą, BMGMS bendradarbiauja su Lietuvos alergijos ir astmos asociacija, Lietuvos pediatrų draugija. Kartu rengiami posėdžiai ir seminarai leidžia kelti gydytojų kvalifikaciją, įvertinti vaikų ir suaugusiųjų populiacijų sveikatos būklę, padeda jiems įsitraukti į aktualių mokslinių problemų sprendimą. Skyriaus narys G. Valkiūnas yra Baltijos–Skandinavijos ir JAV parazitologų draugijų narys, kartu su užsienio mokslininkais sprendžiantis biologinės įvairovės problemas, jos galimus pokyčius globalios kaitos ir antropogeninio poveikio sąlygomis.

5.3.11. LMA veiklos stiprinimas, remiamas ES struktūrinių fondų lėšomis

LMA kartu su partnere LKMA vykdė konkursinį ES SF projektą „Lietuvos mokslų akademijos ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos veiklos stiprinimas“, VP1-3.1-ŠMM-05-K-01-008. Projekto pradžia 2010-04-01, pabaiga 2012-04-15, bendras biudžetas – 1 384 074,52 Lt, projektas finansuotas Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis. Partnerio veiklos bei viso projekto įgyvendinimas baigtas 2012 m. balandžio viduryje. 2012-07-24 pradėta pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „MTTP tematinį tinklą, asociacijų veiklos stiprinimas“ projekto „Fizinių ir technologijos mokslų centro ir Lietuvos mokslų akademijos veiklos stiprinimas“ (projekto kodas: VP1-3.1-ŠMM-05-K-02-016) veikla. Projekto partnerė LMA, vykdydama šį naują projektą, tęs kai kurias ankstesnio projekto veiklas – leis savo informacinį biuletinį, tobulins kitus komunikacijos kanalus, stiprins tarptautinius ryšius. Taip pat numatyta siekti naujų tikslų – stiprinti ryšius su partneriu FTMC, parengti ir įdiegti vidinį darbo efektyvumą didinančias tvarkas, gerinti LMA veiklos žinomumą, skaidrumą ir atsiskaitymą visuomenei, taip pat kelti mokslininko karjeros prestižą. Bendra projekto vertė – 1 500 000,00 Lt, projekto veiklų pabaiga – 2014-07-24.

5.3.12. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“

LMA „Mokslininkų rūmų“ mokslo sklaidos šviečiamoji ir kultūrinė veikla 2012 m. išsamiau pateikta 5.3.4 skyriuje. Čia galima paminėti, kad daugiau nei 30 metų „Mokslininkų rūmai“ skatina mokslininkus ir tyrėjus dalytis mokslo žiniomis ir skleisti jas visuomenei. Padalinyje dirba 3 darbuotojai (vadovė Aldona Daučiūnienė).

5.3.13. LMA Leidybos skyrius

Leidybos skyrius įkurtas 2011 m., kai, įsigaliojus LR Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymui (Žin., 2011, Nr. 15-699), 2010 m. pabaigoje buvo likviduota VŠĮ „LMA leidykla“. Padalinyje yra 9 darbuotojai (vadovė Asta Paškevičienė). LMA žurnalai 2012 m. sudaro svarbiausią skyriaus leidinių dalį. Skyriaus veikla 2012 m. daugiausiai finansuojama dviejų projektų lėšomis: ES SF „Periodinių mokslo leidinių leidyba“ (VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-002) ir „Mokslinio periodinio žurnalo „Menotyra“ rengimas ir leidyba“, įgyvendinamą pagal LMT administruojamą „Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009–2015 metų“ programą.

Skyrius rengia ir leidžia 12 mokslinių žurnalų bei kitus akademijos leidinius. Leidybos procese skyriaus darbuotojai glaudžiai bendradarbiauja su LMA mokslo skyriais, leidinių sudarytojais ir jų redakcinėmis kolegijomis, teikia metodinę paramą žurnalų redakcinėms kolegijoms dėl žurnalų publikavimo specializuotose duomenų bazėse bei projektų įgyvendinimo.

2012 metais devyniems žurnalams („Acta medica Lituanica“, „Biologija“, „Ekologija“, „Geologija“, „Žemės ūkio mokslai“, „Geografija“, „Lithuanian Journal of Physics“, „Energetika“, „Lituanistica“) buvo pradėta diegti elektroninės leidybos sistema „Open Journal System“ (OJS), kurią sudaro elektroninės leidybos priemonės, dokumentų duomenų bazės ir dokumentų paieškos sistema. Ji leidžia elektroniškai valdyti leidybos procesą: recenzuoti ir redaguoti straipsnius, testuoti, publikuoti, kataloguoti, saugoti, atlikti paiešką bei naikinti leidinius. Paiešką bus galima atlikti pagal leidinio tomą, straipsnio pavadinimą ir autoriaus pavardę.

Kaip jau minėta 5.3.3. skyriuje, visi LMA leidžiami mokslo periodikos žurnalai yra publikuojami LMA interneto svetainėje atviros prieigos sistemoje. Straipsniai viešinami per „CrossRef“ sistemą. Žurnalai pagal tematiką yra teikiami tarptautinėms specializuotoms duomenų bazėms. 2012 metais savo leidinius LMA pateikė kasmet vykstančioje Vilniaus knygų mugėje.

LMA leidybos skyrius 2012 metais parengė spaudai LMA 70-mečiui skirtą atsiminimų knygos „Akademija ir akademikai atsiminimuose“ tekstą. Knyga bus išleista 2013 metais. Skyriaus darbuotojai

nemažai prisidėjo rengiant ir išleidžiant LMA užsienio nario G. Michelinio knygą „Nuo Parmos vienuolyno iki Dubysos“.

5.3.14. LMA Užsienio kalbų centras

Užsienio kalbų centras (vadovas doc. dr. Gražvydas Kirvaitis, 10 darbuotojų) 2012 m. vykdė pagrindinę savo funkciją – mokė užsienio kalbų mokslo, studijų, valstybės institucijų ir verslo įmonių darbuotojus. Bendras klausytojų skaičius siekė 290, iš jų dauguma mokslinių tyrimų bei aukštųjų mokyklų darbuotojai. Sėkmingai baigusiems kursą klausytojams išduodami pažymėjimai, kuriuose nurodomas užsienio kalbos mokėjimo lygis pagal Europos kalbų mokėjimo klasifikaciją. 2012 m. buvo išduotas 251 A1, A2, B1, B2 ir C1 lygių pažymėjimas.

Be pagrindinio pedagoginio darbo, atlikta nemaža ir kitų darbų. Dalyvauta VI-oje tarptautinėje konferencijoje „Kalbos, kultūra, globalizacija“ (birželio 4–5 d., Vilnius), dviejuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose (kovo 31 d. ir lapkričio 21 d.), organizuotuose Oksfordo universiteto leidyklos atstovybės Vilniuje ir Lietuvos anglų kalbos mokytojų asociacijos, kuriuose centro dėstytojai patobulino kalbėjimo gebėjimų ugdymo ir šiuolaikinių technologijų tikslingo taikymo mokant anglų kalbos kompetencijas. Iš anglų kalbos išversti du Aldouso Huxley esė, paskelbtas literatūros kritikos straipsnis šalies spaudoje, išverstas į anglų kalbą ir įgarsintas filmas „Informacinių technologijų plačiajuosčio tinklo RAIN plėtra“ (doc. G. Kirvaitis); išverstas į anglų kalbą bendras LKI ir Latvijos universiteto leidinys „Baltų kalbų atlasas“, taip pat M. Šaliamoro knyga „Architektūrinė kompozicija. Architektūros diskursas“ („Architectural Composition. Discourse on Architecture“, Lietuvos dailės akademijos leidinys), Generalinės miškų urėdijos prie LR AM užsakymu parengta knyga „Lietuvos valstybiniai miškai“ („Lithuanian State Forests“) ir Europos Parlamento leidinys „Šv. Jokūbo kelio šviesa“ (doc. A. Matulytė); į anglų kalbą išversti V. V. Jucio „Homo sum. Prisiminimai“, LLTI leidinių ir daktarinių disertacijų santraukos, literatūros kritikos straipsnių vertimai leidiniui „Vilnius Book Review“ (lekt. D. Bartkutė-Barnard). Centro dėstytojai išvertė ir 2012 m. žurnalus „Best in Lithuania“ (apie verslo, mokslo ir kultūros asmenybes Lietuvoje), „Made in Lithuania“ ir „The Vilnius Review“.

5.3.15. LMA archyvas

Ataskaitiniais metais perimti LMA Ekonomikos instituto dokumentai. Iš jų sudarytos 208 bylos ir įrašytos į apyrašus Nr. 1–4, fondui suteiktas numeris 101. Perimta Lietuvos TSR mokslų akademijos „Mokslininkų rūmų“ 61 byla, LMA Mokslininkų rūmų 302 bylos, VŠĮ „Lietuvos mokslų akademijos leidykla“ 113 sąlyginių vienetų dokumentų. Parengtos archyvo pažymos, atsakymai ir teminiai užklausimai – iš viso 82. Aptarnauti skaitytojai, teikta konsultacijų LMA, SoDra, kitų įstaigų darbuotojams ir lankytojams.

5.3.16. Valstybės biudžetinė įstaiga LMA Vrublevskių biblioteka

Mokslų akademija įgyvendina valstybės biudžetinės įstaigos – Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos (toliau – LMAVB) – savininkės teises ir pareigas. Direktorius dr. Sigitas Narbutas vadovaujama LMAVB veikia pagal 2009 m. LMA prezidiumo patvirtintus atnaujintus nuostatus. Bibliotekos tarybos pirmininkas nuo 2010 m. yra LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius D. Kaunas. Prezidiumas svarstė ir patvirtino išsamią LMAVB 2012 m. veiklos ataskaitą, kurios santrauka pateikta žemiau.

LMAVB veikla 2012 m. buvo grindžiama tikslais ir uždaviniais, kuriuos numato Bibliotekos nuostatai, ateities raidos vizijos gairės.

Pagrindinis LMAVB uždavinys yra tenkinti visų savo vartotojų informacinius poreikius. Ataskaitiniais metais buvo siekiama kuo efektyviau naudoti tradicinius informacijos komplektavimo šaltinius ir ieškota naujų; buvo siekiama įgyvendinti jau pradėtus leidybinius bei investicinius projektus ir pradėti nauji; buvo vykdoma gana plati mokslinė tiriamoji veikla.

Mokslo darbai LMAVB atliekami pagal keturias pagrindines kryptis: senųjų leidinių tyrimų; rankraštinių dokumentų tyrimų; dokumentinio paveldo išsaugojimo darbų ir informacinių išteklių tyrimų (mokslinių bibliografijų rengimas, bibliometriniai bei mokslometriniai darbai ir kt.). LMAVB dirba 6 mokslo daktarai, taip pat aukštąjį universitetinį įvairių mokslo šakų išsilavinimą turintys 95 specialistai. 2012 m. jie sudarė ir parengė 2 mokslinių straipsnių rinkinius, 2 mokslines bibliografines rodykles, kartu su kitais paskelbė 1 mokslinę šaltinio publikaciją; įvairių mokslo periodinių bei kitokių leidinių redakcijoms parengė ir įteikė 16 straipsnių. Be to, įvairiose tarptautinėse ir kitokiose mokslinėse konferencijose Lietuvoje ir užsienyje LMAVB darbuotojai perskaitė 23 pranešimus. Aktyviai dalyvavo studijų procesuose (skaitė paskaitas, vadovavo Lietuvos bei užsienio stažuotojams ir kt.), vykdė įvairią ekspertinę veiklą (dalyvavo mokslo leidinių redakcinių kolegijų, Lietuvos bei užsienio mokslo ir kultūros institucijų darbe ir kt.). Per praėjusius metus LMAVB išleido 7 leidinius:

1. *Rimantas Jasas: bibliografijos rodyklė* / sudarė V. Kulikauskienė.
2. *Kraujo lašo paslaptys: Vyto Antano Tamošiūno bibliografijos rodyklė* / sudarė B. Railienė.
3. *Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, 1912–2012* / tekstų autoriai: R. Cicėnienė, L. Kairėlienė, S. Narbutas.
4. *Biblioteka im. Wróblewskich Litewskiej akademii nauk, 1912–2012* / į lenkų kalbą vertė Regina Jakubėnas.
5. *The Wroblewski Library of the Lithuanian Academy of Sciences, 1912–2012* / anglų kalbą vertė A. Venclovienė ir I. Voitechovičienė.
6. *Tadas Vrublevskis: mintys ir darbai* / sudarė B. Kisiėlienė.
7. *Jūsų nuostabioji imuninė sistema: kaip saugomas jūsų kūnas* / sudarė Japonijos imunologų draugija, iš anglų kalbos vertė D. Davidonienė.

Gavusi finansavimą iš Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos, LMAVB vykdė kelis projektus: „Kristijonas Donelaitis: bibliografijos rodyklė“ ir „Virtuali paroda Kristijonas Donelaitis: metų ir raštų ratas“. Šiuos projektus LMAVB laiko prioritetiniais dėl ypatingo dėmesio, kurį valstybė ir visuomenė skiria K. Donelaičiui, todėl juos tęs ir 2013 m. Buvo tęsiamas darbas ir pagal LMT remtą projektą „Lietuvos egodokumentinis paveldas“.

Šiuos ir kitus tyrimus LMAVB galėtų vykdyti sėkmingiau, jei turėtų mokslinės įstaigos statusą ir galėtų pretenduoti į lėšas, skirstomas per LMT. Mokslinio potencialo LMAVB šiandien turi daugiau nei kai kurios kitos valstybinės reikšmės atminties institucijos.

Ataskaitiniais metais LMAVB vykdė du investicinius projektus:

1. „Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos rekonstravimas (avarinės būklės likvidavimas)“, finansuojamą valstybės lėšomis;
2. „DOSINFA: dokumentinio paveldo duomenų saugyklų infrastruktūros atnaujinimas“, finansuojamą iš ES SF ir vykdomą kartu su Lietuvos kultūros tyrimų institutu.

Jei pastatų rekonstravimas dėl įvairių priežasčių pernai buvo tik pradėtas (pasirašytos sutartys, pradėti projektavimo darbai), tai DOSINFA projektas vyksta sklandžiai ir jau įpusėjo. Jis leis kokybiškai saugoti raštijos paveldą ir plėtoti mokslo tiriamuosius darbus, paremtus naujomis skaitmeninėmis technologijomis; sudarys geresnes prieigos prie mokslinės informacijos sąlygas skaitytojams. Įsigyjama įranga – tarnybinės stotys, vandenženklų bei mikrofilmų peržiūros ir skaitmeninimo aparatai – pasitarnaus kuriant skaitmeninę biblioteką, naujas specializuotas LMAVB duomenų bazes (vandenženklų, istorinių įrašų, antspaudų, knygos ženklų ir kt.). Restauratoriams skirta technika (FT-IR spektrometras ir stereomikroskopas) pagilins žinias apie dokumentų gamybai naudotas medžiagas, leis geriau parinkti restauravimo ir konservavimo metodikas ir sukaupti naujos patirties.

Įgyvendindama raidos viziją, LMAVB pernai tęsė padalinių restruktūrizavimą. Gavusi bibliotekos mokslo tarybos pritarimą, direkcija aštuonis skyrius mokslo institutuose sujungė į vieną. Šiuo veiksmu

siekta daugiau dėmesio skirti kokybiškai naujam mokslininkų aptarnavimui stiprinant informacines individualizuotas paslaugas, atsižvelgiant į konkretaus tyrėjo poreikius ir plečiant bibliometrinių tyrimų barą (atliekant individualias bibliometrines užklausas ir administracijų, kitų institucijų mokslometrinius užsakymus; inicijuojant institucinės LMAVB talpyklos kolekcijų kūrimą).

Viena didžiausių LMAVB 2012 m. problemų – lėšų informacijos šaltiniams įsigyti trūkumas. Jei dar 2009 m. spaudiniams įsigyti LMAVB galėjo skirti 1299,6 tūkst. litų, tai 2012 m. – tik 135,6 tūkst. Pirmoje 2012 m. pusėje LMAVB gavo prieigą prie 35 duomenų bazių (DB). Antrajam eMoDB.LT ES SF projekto etapui (2012-07–2015) buvo skirta mažiau lėšų, todėl Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos bei LMT nutarimu buvo sumažintas prenumeruojamų DB bei jų prenumeratorių skaičius. Nuo 2012-07-21 LMAVB prieiga buvo suteikta tik prie 20 DB. Kaip išeitį LMAVB naudoja tarptautinius knygų mainus. 2012 m. turėjo 416 mainų partnerių užsienio šalyse. Spalio mėn. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Ukrainos nacionaline V. Vernadskio biblioteka. Tai leis pagyvinti mainus ir mokslinės literatūros fondą papildyti ukrainietiškais leidiniais.

2012-ieji LMAVB buvo jubiliejiniai metai, oficialiai prasidėję pirmą Vilniaus knygų mugės dieną parodytu režisieriaus Raimondo Sipavičiaus filmu „Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, 1912–2012“. Gegužės 3–4 d. LMA salėse įvyko tarptautinė mokslinė konferencija „Mokslinė biblioteka kultūros permainų ir technologijos inovacijų sąlygomis“. Mokslininkai iš Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Vokietijos, Baltarusijos, Rusijos ir Ukrainos joje perskaitė 50 mokslinių pranešimų. Tuo pačiu metu Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo atidaryta paroda „Istoriniai Vrublevskių bibliotekos rinkiniai“, o LMAVB buvo atidaryta paroda „Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, 1912–2012“.

2012 m. LMAVB veiklą apibūdina skaičiai, bylojantys apie raštijos paveldo ir kitų informacijos šaltinių, saugomų bibliotekoje, jos teikiamų paslaugų svarbą ne tik Lietuvos, bet ir užsienio šalių mokslo tyrėjams (2012 m. LMAVB rinkiniais naudojosi daugiau kaip 200 užsienio šalių mokslininkų).

LMAVB fondą 2012-12-31 sudarė 3 743 162 egz., iš jų 269 223 saug. vnt. rankraštinių dokumentų. 2012 m. LMAVB turėjo 11 742 registruotus vartotojus, kurie apsilankė 91 168 kartus, jiems išduota 330 463 egz. dokumentų.

5.4. TARPTAUTINIAI RYŠIAI

5.4.1. Ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, kurių narė yra LMA

LMA atstovauja Lietuvai tarptautinėse organizacijose, vienijančiose mokslų akademijas bei kitas mokslo institucijas: Visos Europos mokslų akademijų federacijoje (ALLEA), Tarptautinėje mokslo taryboje (ICSU), Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinėje taryboje (EASAC), Tarptautinėje mokslų akademijų sąjungoje (IAP). LMA siekia būti aktyvi šių organizacijų narė, padedanti formuluoti ir skelbti politikams bei visuomenei mokslu grindžiamas idėjas. EASAC tarybos ir jos biuro posėdžiai 2012 m. lapkričio 7–8 d. surengti Vilniuje, LMA. Juos įprasta rengti šalyje, kuri po metų pirmininkaus ES Taryboje. LMA prezidentas yra EASAC tarybos narys. Buvo organizuotas LMA prezidiumo ir EASAC biuro narių susitikimas, supažindinta su LMA ir jos veikla. Ta proga LMA konsultavosi su svečiais dėl numatytos savo rengiamos pirmininkavimo konferencijos apie tyrėjų padėtį, išteklius ir mobilumą Europoje.

LMA tikrieji nariai R. Ozoliničius ir A. Raila dalyvavo Europos akademijų mokslo patarėjų tarybos (EASAC) darbo grupėje, parengusioje 2012 m. pranešimą apie biokurą ES. LMA tikrasis narys E. Ušpuras yra EASAC Energijos programos valdybos narys. LMA tikrasis narys R. Ozoliničius – UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ („Man and Biosphere“ – MAB) Lietuvos komiteto pirmininkas.

5.4.2. Ryšiai su tarpakademinių mokslinių mainų partneriais

LMA skatina ir plėtoja tarptautinį mokslinį bendradarbiavimą, kuris remiasi partnerystės principais bei abipuse nauda. Bendradarbiavimas su kitų šalių mokslų akademijomis išlieka svarbia LMA veiklos kryptimi. Kai kurios dvišalio mokslinio bendradarbiavimo sutartys suteikia galimybę Lietuvos ir kitų šalių mokslininkų mainams pagal kvotas, kai priimanti šalis pasirūpina atvykstančiojo mokslininko apgyvendinimu ir moka dienpinigius. Visų Lietuvos mokslo ir studijų institucijų atstovai gali vykti mokslinių vizitų pagal LMA dvišales sutartis. Pastaruoju metu, siekiant racionaliau naudoti lėšas, vis dažniau prioritetą teikiamas ne individualiems vizitams, o dvišaliams moksliniams projektams įgyvendinti. Šiuo metu LMA yra pasirašiusi sutartis su 26 užsienio nacionalinėmis mokslų akademijomis (22 sutartys numato mokslininkų mainų kvotas) bei su Lindau Nobelio premijos laureatų susitikimų taryba ir fondu.

Ataskaitiniais metais LMA priėmė 76 mokslininkus, atvykusius pagal dvišalio bendradarbiavimo sutartis, kurie Lietuvoje dirbo 528 dienas; 50 Lietuvos mokslininkų 251 dieną dirbo užsienio mokslo institucijose. Dauguma vizitų buvo trumpalaikiai – mokslininkai vyko į konferencijas, seminarus, simpoziumus, taip pat dirbo bibliotekose, archyvuose, mokslinių tyrimų centruose. Galimybėmis išvykti daugiausia naudojosi humanitarinių ir socialinių mokslų atstovai (62 %). Kiti išvykę Lietuvos mokslininkai pagal mokslų sritis pasiskirstė taip: matematikos, fizikos ir chemijos – 10 %, biologijos, medicinos ir geomokslų – 10 %, technikos – 16 %, žemės ūkio ir miškų – 2 %. 2012 metais humanitarai sudarė apie 50 % atvykusių mokslininkų, gerokai padidėjo atvykstančių biologijos, medicinos ir geomokslų mokslininkų – 30 %, tikslųjų mokslų – 15 % ir žemės ūkio ir miškų – 4 %.

2012 m. buvo pasirašyta nauja dvišalio bendradarbiavimo sutartis su Armėnijos nacionaline mokslų akademija. Šios sutarties pasirašymas tapo svarbiu Lietuvos ir Armėnijos bendradarbiavimo įvykiu. Ta proga į Lietuvą atvyko šios akademijos prezidentas R. Martirosianas ir Tarptautinių ryšių skyriaus vadovas G. Evojanas. Pasirašant sutartį dalyvavo J. E. Armėnijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliojasis ambasadorius Lietuvoje A. Aivazianas, Lietuvos–Armėnijos forumo nariai bei Lietuvos mokslininkai, jau dabar aktyviai dirbantys su Armėnijos mokslininkais. Svečiai lankėsi VU Lazerinių tyrimų centre, Valstybiniame mokslinių tyrimų institute FTMC, bendrovės „Biotechpharma“ mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos centre ir aptarė naujas mokslinio bendradarbiavimo galimybes. Taip pat 2012 metais atnaujintas mokslinio bendradarbiavimo protokolas su Čekijos mokslų akademija. Gegužės 30 d. LMA lankėsi Ukrainos mokslo atstovų delegacija: Tarptautinės akademinio reitingo akademijos „Zolotaja fortuna“ Generalinės direkcijos pirmininkas D. Akimovas, Ukrainos nacionalinės MA Tarptautinių ryšių departamento vadovas S. Miakuška, Nacionalinio psichologijos centro vadovė N. Akimova ir Nacionalinės V. Vernadskio bibliotekos darbuotojas N. Šeremetas. Buvo aptartos Lietuvos ir Ukrainos mokslininkų bendradarbiavimo plėtos galimybės bei pasidalyta veiklos patirtimi. D. Akimovas Ukrainos nacionalinės MA ir Tarptautinės mokslinių reitingų akademijos medaliais apdovanojo LMA vadovus ir narius V. Razumą, D. Kauną, A. P. Piskarską, K. Sasnauską, A. Žukauską bei kitus garsius Lietuvos mokslininkus.

6. Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavedimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir kt.)

6.1. SEIMO IR VYRIAUSYBĖS PAVEDIMAI ORGANIZUOTI IR KOORDINUOTI MOKSLINIUS TYRIMUS; KONSULTACIJOS, REKOMENDACIJOS IR EKSPERTINIAI VERTINIMAI VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS IR SAVIVALDYBĖMS

HSMS pirmininkas A. Vasiliauskas LR Ministro Pirmininko tarnybos iniciatyva atliko Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ projekto ekspertizę ir pateikė ją LR Vyriausybės organizuotam strategijos projekto aptarimui visuomenėje. Generalinės miškų urėdijos užsakymu HSMS nario A. Buračo

parengta „Rekomenduojamoji adaptuota metodika: Valstybės įmonių – miškų urėdijų – veiklos efektyvumo ekonominių ir finansinių rodiklių analizė“ (bendraaut.: K. Jaskelevičius, R. Dužinskas). Šio skyriaus narys A. Miškinis atliko ekspertizę Lietuvos architektų sąjungai, Kauno m. arkivyskupijai, Kauno m. savivaldybei. A. Matulionis buvo nacionalinės mokslo programos „Vilniečių kultūrinis tapatumas ir jo raida atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 2012–2014“ vykdymo koordinatorius. HSMS narys žymus istorikas A. Tyla pateikė „Lietuvos valstybės atkūrimo 1918 m. šimtmečio minėjimo programos“ struktūrą. HSMS narys B. Stundžia parengė tekstą Lietuvos banko inicijuojamai proginei monetai „Baltistika“ (LMA). Keletas skyriaus narių atliko Lietuvos mokslo premijoms pateiktų darbų ekspertizes, dalyvavo LMT, SKVC, Lietuvos švietimo tarybos, Lietuvos kultūros fondo darbe.

Atstovaudami Akademijai valstybės institucijose D. Kaunas ir A. Gaižutis buvo Lituanistinių tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos prie LR Seimo nariai, E. Jovaiša – Valstybės Nepriklausomybės stipendijos komisijos pirmininkas, A. Vasiliauskas ir A. Matulionis – šios komisijos nariai, A. Buračas ir A. Vasiliauskas – LMA ir Lietuvos banko įsteigtos V. Jurgučio premijos komisijos nariai. A. Tyla dirbo LR Seimo Lituanistikos tradicijų ir atmintinų istorinių datų minėjimo komisijoje. V. Mikelėnas, L. Sauka, J. Sprindytė – Lietuvos mokslo premijų komisijoje.

MFChMS nariai dažnai dalyvauja nagrinėjant mokslo srities raidos ir konkrečius klausimus Seime, ŠMM (E. Butkus, V. Razumas). V. Razumas yra darbo grupės, teikiančios ministrui siūlymus dėl visateksčių duomenų bazių prenumeratos finansavimo, narys, taip pat jis yra Seimo nutarimu paskirtas LMT ir jos valdybos narys, LR Vyriausybės nutarimu paskirtas Lietuvos mokslo premijų komisijos pirmininkas. LMP nariai – D. Surgailis ir A. Žukauskas. V. Laurinavičius yra EK Specifinės programos „Idėjos“ ekspertas, aukštųjų mokyklų vertinimo Komisijos prie SKVC narys, VU Tarptautinio verslo mokyklos tarybos narys, Biotechnologų asociacijos valdybos narys, išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų ekspertų komiteto prie ŽŪM narys. E. Norkus – SKVC ekspertų grupės Chemijos ir cheminės inžinerijos studijų programų vertinimo tarptautinės komisijos narys ir šio centro ekspertų grupės Chemijos studijų programos aprašui rengti narys bei LMA atstovas LR SM Pašto ženklų leidybos komisijoje. L. Valkūnas – LR ŠMM apeliacijų nagrinėjimo komisijos narys. J. V. Vaitkus – Valstybės Nepriklausomybės stipendijos komisijos narys.

Ekspertinėje veikloje aktyviai dalyvavo BMGMS nariai. Seimo Sveikatos reikalų komitete svarstant VU Onkologijos instituto reorganizacijos klausimus kaip ekspertas dalyvavo L. Kupčinskas. LR AM prašymu mokslinio projekto, skirto genetiškai modifikuotų organizmų tyrimams, ekspertizę atliko V. Rančelis. J. R. Naujalis LR AM ir Regioninių ir Nacionalinių parkų prašymu daug kartų konsultavo augalų rūšių ir gamtinių buveinių apsaugos klausimais.

A. Skirkevičius ŽŪM prašymu atliko „Paraiškų pagal paramos bitininkystės sektoriui programos priemonės „Bitininkystės taikomieji tyrimai“ ekspertinę įvertinimą, vertino ir pateikė išvadas apie Nacionalinės bitininkų konferencijos „Bičių gydymas natūraliomis gamtinėmis priemonėmis plėtojant bičių produktyvumą ir verslą“ medžiagą. V. Būda ekspertinius vertinimus ekologijos aspektais atliko ŠMM, LMT, Latvijos mokslo fondo, Europos mokslo fondo prašymu. R. Dubakienė LR SAM prašymu dalyvavo įvertinant Alergologinio dieninio stacionaro projektą ir pateikė išvadas apie jo organizavimo patikslinimus. BMGMS narys V. Juodkazis buvo Viešųjų pirkimų komisijos patvirtintas LR AM finansuojamo projekto „Požeminio geriamojo vandens ištekliai 2007–2025“ ekspertas. Projektas užbaigtas 2012 m., rezultatai perduoti užsakovui – Lietuvos geologijos tarnybai. Skyriaus pirmininkas V. Basys atstovauja LMA Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie SAM Vaistų registravimo taryboje: yra jos pirmininko pavaduotojas, dalyvauja ekspertiniame darbe įvertinant apie 500 per metus registruojamų ir perregistruojamų vaistų. Jis prisideda prie vaistų asortimento šalyje sudarymo ir vaistų prieinamumo gyventojams formavimo. Akademikas Lietuvos verslo paramos agentūros prašymu įvertino 6 paraiškas, pateiktas ES SF paramai gauti. Šio skyriaus narys M. Žalakevičius teikė konsultacijas bei įvertinimus LR AM,

Aplinkos apsaugos agentūrai, Lietuvos muitinei. G. Motuza Matuzevičius teikė konsultacijas Vyriausybės kancleriui Geologijos muziejaus veiklos klausimais, iškilus grėsmei uždaryti. V. A. Tamošiūnas imunologijos klausimais konsultavo Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrą, Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą.

ŽŪMMS narys R. Ozolinčius yra LMA atstovas Miškų ūkio konsultacinėje taryboje prie LR AM. Jai nuolat teikia siūlymus miškų ūkio politikos ir strategijos formavimo klausimais. Kitas skyriaus narys H. Žilinskas atlieka įvairias ekspertizes LR ŽŪM, LR Žemės ūkio rūmų ir LR Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pavedimu. Akademikas L. Kairiūkštis LR AM ir Lietuvos miškininkų sąjungos pavedimu dalyvavo Respublikinės ekspertų komisijos darbe geriausiai neplynus kirtimus atliekančiai girininkijai atrinkti.

TMS pirmininkas V. Ostaševičius yra LMA deleguotas į NATO Mokslo taikai ir saugumui komitetą. Pastaruoju metu komitetas tapo NATO–Rusijos komitetu, sprendžiančiu aktualias NATO ir Rusijos bendradarbiavimo mokslo bei saugumo srityje problemas. Spalio mėn. V. Ostaševičius pirmininkavo LR URM organizuotame seminare, kuriame buvo svarstomas NATO–Rusijos projektas Baltijos jūros saugumo srityje, siekiant užtikrinti saugią laivybą, spręsti Baltijos jūros taršos mažinimo ir kitas problemas.

Kaip jau minėta, ŠMM pavedimu 2012 m. LMA pirmą kartą atliko mokslininkų mokslinių darbų, kuriuos galima būtų įvertinti ŠMM Mokslo premija lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams bei LR piliečių turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje ekspertizę.

6.2. LIETUVOS MOKSLO PREMIJŲ KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu (Žin., 1993, Nr. 3-73 ir naujos redakcijos) LMA organizuoja Lietuvos mokslo premijų (LMP) komisijos (pirmininkas LMA prezidentas V. Razumas, mokslinis sekretorius LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius D. Kaunas) veiklą. Ją sudaro mokslinių darbų konkurso, pretendentų ir laimėtojų skelbimas, gautų darbų vertinimo ir LMP komisijos posėdžių organizavimas, kitų komisijos pavedimų vykdymas. 2012 m. moksleiviams, studentams, tyrėjams, mokslininkams ir plačiajai visuomenei 2011 metų Lietuvos mokslo premijų laureatai perskaitė 7 pranešimus apie savo darbus. Šiuos renginius taip pat organizavo LMA.

6.3. BENDRADARBIAVIMO SU CERN KOORDINAVIMAS

LR Vyriausybės ir Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijos (CERN) bendradarbiavimo susitarimu dėl tolesnio mokslinio ir techninio bendradarbiavimo plėtojimo didelių energijų fizikos srityje (Žin., 2004, Nr. 171-6326) ir jo protokolu, Lietuvos bendradarbiavimą su CERN koordinuoja LMA. Bendradarbiauti pasirengusios Lietuvos mokslo ir studijų institucijos 2011 m. pabaigoje LMA kvietimu teikė paraiškas konkursiniams projektams. Ekspertų teigiamai įvertinti projektai, pritarus LMA prezidiumui, buvo finansuoti 2012 metais ŠMM tam skirtomis pagal sutartį lėšomis. ŠMM lėšomis taip pat apmokėti mokesčiai pagal susitarimus, susijusius su Lietuvos mokslininkų ir kitų tyrėjų dalyvavimu CERN mokslinių tyrimų programose, projektuose ir kituose renginiuose. Tai tyrėjams iš Lietuvos, dalyvaujantiems vieno CERN detektorių – Kompaktinio miuonų solenoido (CMS) – sambūryje, suteikė teisę būti straipsnio, skelbiančio naujos dalelės atradimą, bendraautorais. Taip pat šio indėlio dėka didelių energijų fizikos studentai gali keletą mėnesių mokytis CERN studentų vasaros mokyklose.

Konkursinį finansavimą 2012 m. gavusios su CERN bendradarbiaujančios mokslininkų ir tyrėjų grupės buvo dvi – abi iš VU. Viena jų (vad. prof. Algimantas Juozapavičius) vykdė informacinių technologijų darbus, daugiausia susijusius su CERN CMS eksperimento duomenų srautu. Kita, eksperimentinės fizikos grupė (vad. LMA tikrasis narys J. V. Vaitkus), atliko tyrimus, reikalingus CERN puslaidininkinių detektoriams tobulinti bei CERN eksperimentų radiacinės aplinkos stebėsenai. Abiejų

grupių darbai yra gerai vertinami CERN atstovų, jie yra tęstiniai ir reikėtų keisti jų rėmimo modelį, kad finansavimas, kintantis iš Lietuvos pusės, būtų stabilus.

6.4. EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ REMIAMŲ VALSTYBĖS PLANUOJAMŲ PROJEKTŲ VYKDYMAS

2011 m. pasirašytos trijų Europos socialinio fondo bei valstybės biudžeto remiamų valstybės planuojamų projektų finansavimo sutartys ir šie projektai pradėti vykdyti. LMA juose yra valstybės planuota atsakinga už šiuos projektus institucija. LMA veikianti ES SF projektų grupė juos administruoja ir koordinuoja projektų partnerių veiklą.

Projektas „Lyčių lygybės moksle skatinimas (LYMOS)“ (VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-001)

Pradėtas įgyvendinti 2011 m. sausio 27 d. pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „Žinių apie mokslą ir technologijas gilinimas ir sklaida tarp moksleivių ir jaunimo bei lyčių lygybės moksle skatinimas“. Projektą LMA vykdo kartu su partneriais – LMT, asociacija „BASNET Forumas“ ir Lietuvos studentų atstovybių sąjunga (LSAS). Projekto trukmė 24 mėnesiai.

LYMOS projekto tikslas – sukurti struktūrinius pagrindus lyčių lygybės principams Lietuvos mokslo sistemoje įgyvendinti siekiant didinti mokslininkų skaičių aukščiausiu akademiniu bei mokslo ir studijų valdymo lygmeniu, fizinių ir technologinių mokslų srityse. Projektas rodo kompleksinį požiūrį į lyčių lygybės problemos sprendimą moksle. Jis yra skirtas švietimo ir mokslo ministro patvirtintos Nacionalinės moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimo moksle strategijos uždaviniams įgyvendinti ir jai tobulinti.

LMA 2012 m. sausį vykdė reklamos kampaniją spaudoje. Jos metu buvo pristatytas LYMOS projektas ir išplatintas kvietimas mokslininkams finansinei paramai gauti. Organizuotas 5 užsakomųjų straipsnių apie lyčių lygybę moksle skelbimas „Mokslo Lietuvoje“, „Lietuvos žiniose“, „Veide“ ir „Atgimime“, tarptautinės konferencijos reklama „Žinių radijas“. Koordinuotas lyčių lygybės Lietuvos moksle vertinimo rekomendacijų bei stebėsenos modelio kūrimas, 2012 m. pabaigoje perimtas iš LSAS. 2012-03-29 LR Vyriausybėje surengtos dviejų lektorių – dr. Anu Laas iš Tartu universiteto ir dr. Aurelijos Novelskaitės iš VU – paskaitos ir diskusija. Taip pat koordinuotas tyrimas, kuriuo įvertintas finansinių paramos priemonių bei mokymų poveikis tikslinėms grupėms, projekto metu veikusioje svetainėje www.lymos.lt buvo skelbiami mokslininkų vaizdo dienoraščiai.

Projektas „Periodinių mokslo leidinių leidyba“ (VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-002)

Pradėtas 2011 m. birželio 21 d., vykdo LMA kartu su 14 partnerių: Gamtos tyrimų centru, KU, KTU, LAMMC, Lietuvos kūno kultūros akademija, LKMA, Mykolo Romerio universitetu, Lietuvos viešojo administravimo lavinimo asociacija, LEU, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, ŠU, VDU, VGTU, VU. Projekto trukmė 36 mėnesiai.

Projekto tikslas – skatinti mokslo rezultatų sklaidą Lietuvoje ir už jos ribų pasitelkiant mokslo periodikos leidybą. Lietuvoje leidžiama daug periodinių nacionalinės ir tarptautinės reikšmės mokslo leidinių, tačiau jų temų įvairovė sunkina kokybiškų ir publikuoti vertų leidinių atranką. Talkinant LMA ir LMT ekspertams atrinkti ir ŠMM pateikti tvirtinti 47 finansuoti įvairių mokslo sričių periodiniai leidiniai: 14 humanitarinių ir 15 socialinių mokslų, 5 biomedicinos mokslų, 8 fizinių mokslų ir 5 technologijos mokslų. Dalis žurnalų leidžiami ir elektroniniu būdu. Elektroninės leidybos darbai apima žurnalų straipsnių ir santraukų parengimą skelbti interneto svetainėje, jų pateikimą standartiniais skaitmeniniais formatais. Taip pat diegiama paieška pagal autorius bei raktažodžius ir leidinių rūšiavimas pagal autorius naudojant „CrossCheck“ paslaugą atliekama mokslo straipsnių, pretenduojančių patekti į leidinius, originalumo ir autorystės patikra.

Per 2012 m. vykdant projekto veiklas buvo išleisti 163 visų minėtų mokslo sričių žurnalų numeriai (pasitraukus 4 leidiniams, bendras planuojamas skaičius per visą laikotarpį yra 489). Iš to skaičiaus LMA išleido 43 leidinių numerius. Nuo projekto pradžios išleista 199 žurnalų numeriai. Panaudota 42 % numatytų ES struktūrinės paramos lėšų. Pagal projekto sąlygas kiekvienas partneris įsipareigojo pridėti savo indėlį, ir dauguma tą padarė. Toliau vykdoma rankraščių, pretenduojančių patekti į leidinius, originalumo ir autorystės patikra naudojant nemokamą „CrossCheck“ paslaugą (patikrinti 404 straipsniai). Atliktas numatytas kasmetinis leidinių ekspertinis vertinimas. Šešių ekspertų komisija susitarė dėl vertinimo metodikos ir patikrino devynis projekte dalyvaujančius leidinius. Nė vienas jų nebuvo atmestas kaip netinkamas. Viešinant projektą dienraštyje „Lietuvos žinios“ išspausdintas straipsnis „Mokslo leidiniams – aukščiausi kokybės standartai“. Jame trumpai aprašytas projektas ir apibendrinti per metus pasiekti rezultatai.

Projektas „Nacionalinės mokslo populiarinimo priemonių sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas“ (VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-003)

Projektas vykdomas nuo 2011 m. liepos 29 d. pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioritetą „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“. Tikslas – populiarinti mokslą visuomenėje, skatinti tyrėjų ir visuomenės dialogą. Projekto metu rengiant mokslo festivalius, šventes, kuriant vaikams ir jaunimui skirtas mokslo populiarinimo programas bei garso ir vaizdo priemones bus siekiama sukurti ir išbandyti mokslo bei technologijų populiarinimo visuomenėje sistemas. Taip pat bus ugdomi mokslininkų komunikacijos visuomenei įgūdžiai. Šios priemonės padės siekti pagrindinio „Tyrėjų karjeros programos“ tikslo – didinti tyrėjų skaičių ir mažinti tyrėjų amžiaus vidurkį Lietuvoje. Projekto trukmė 30 mėnesių.

Projektą vykdo LMA su partneriais – VU, KTU, VDU, Mykolo Romerio universitetu, ŠU, VšĮ „Kino pavasaris“, VšĮ „Mokslas ir inovacijos visuomenei“, Lietuvos moksleivių sąjunga, Lietuvių katalikų mokslo akademija ir Lietuvos žurnalistų sąjunga.

Įgyvendinus projektą, bus sukurtos ir išbandytos mokslo populiarinimo sistemos, kurios skatins visuomenę būti aktyvią populiarinant mokslą:

- ▲ sukurta mokslo populiarinimo apdovanojimų bei skatinimo sistema;
- ▲ sukurta ir išbandyta mokslo populiarinimo renginių rėmimo sistema;
- ▲ sukurta ir išbandyta mokslo populiarinimo garso ir vaizdo priemonių sistema.

2012 m. įvyko Nacionalinis mokslo festivalis „Erdvėlaivis Žemė“ (daugiau kaip 160 festivalio renginių vyko penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje), dvi dienas vyko Kauno mokslo šventė „Pamatyk kitaip“. Šiuo metu vyksta „KTU Vaikų universiteto“, Interaktyvios mokslo populiarinimo programos LUBSA renginiai. Organizuojami mokymai elektroninėje erdvėje: sukurtas tikslinei projekto grupei (mokslininkams ir kitiems tyrėjams) skirtas e. modulis, kuris taip pat bus teikiamas ir laisvąja prieiga, taip sudarant galimybes mokslininkams toliau ugdyti mokslo komunikacijos kompetencijas neformaliojo būdu.

2012 metais įvyko pirmasis Mokslo populiarinimo ir mokslinių fantastinių filmų festivalis „Eureka“, kurį kartu su LMA organizavo VšĮ „Kino pavasaris“. LMA patalpose buvo organizuotas seminaras „Mokslas kine – tikrovė ir fikcija“.

7. Ataskaitinio laikotarpio pradžioje institucijai paskirti biudžetiniai asignavimai (pagal valstybės biudžeto programas)

3 lentelė. Asignavimų valdytojo valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymas pagal patvirtintą programą (ir jos neįvykdymo priežastys) 2012 m. gruodžio 31 d. (tūkst. Lt)

Programos kodas	Programos pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas įskaitant patikslinimus	Įvykdymas (kasinės išlaidos)	Nuokrypis (4-3)	Įvykdymo proc.
1	2	3	4	5	6
01 010	Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas	2367,4	2316,4	51,0	97,8
	iš jų:				
	Finansavimo šaltinis k. 11111 Valstybės biudžeto lėšos	2100,00	2100,00	0	100
	Finansavimo šaltinis k. 14111 Pajamų įmokų lėšos	267,4	216,4	51,0	81

Programos neįvykdymo priežastys:

LMA gavo 18 % (43,1 tūkst. Lt) mažiau pajamų negu buvo planuota. 7,9 tūkst. Lt įmokėtų į biudžetą pajamų lėšų Akademija perkėlė į 2013 m. turėdama tikslą užsitikrinti, kad būtų laiku apmokėta ES SF lėšomis finansuojamų projektų išlaidų dalis nuosavomis lėšomis (nuosavas indėlis).

8. Kitos gautos institucijos lėšos

2012 m. LMA gavo 37,1 tūkst. Lt paramą mokslinėms konferencijoms rengti ir LMA tikrojo nario D. Kauno sudarytai knygai „Akademija ir akademikai atsiminimuose“ išleisti, 432,0 tūkst. Lt – pavedimams vykdyti. Penkiems ES SF projektams Europos socialinio fondo agentūra skyrė Akademijai 695,6 tūkst. Lt finansavimą. 1,8 tūkst. Lt – tai akad. K. Meškauskas asmeninėmis lėšomis padėjo terminuoto indėlio gautos palūkanos – lėšos geriausiojo jaunojo ekonomikos mokslininko mokslinio darbo autoriui premijuoti.

9. Biudžetinių lėšų panaudojimas

4 lentelė. Programos „Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas“ išlaidų pasiskirstymas 2012-12-31 pagal išlaidų straipsnius

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Sąmata, tūkst. Lt	Panaudota, tūkst. Lt	Nepanaudota, tūkst. Lt	Įvykdyta, proc.
1	Darbo užmokestis	1301,3	1270,3	31,0	97,6
2	Socialinis draudimas	397,8	395,2	2,6	99,3

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Sąmata, tūkst. Lt	Panaudota, tūkst. Lt	Nepanaudota, tūkst. Lt	Įvykdyta, proc.
3	Ryšiai	20,9	20,3	0,6	97,1
4	Transporto išlaikymas	11,8	11,8	0	100
5	Spaudiniai	1	0,5	0,5	50
6	Prekės	27,4	27,4	0	100
7	Komandiruotės	4,4	4,4	0	100
8	Kvalifikacijos kėlimas	0,3	0,3	0	100
9	Komunalinės paslaugos	140,4	140,2	0,2	99,9
10	Kitos paslaugos (30 str.)	158,5	158,5	0	100
11	Darbdavių socialinė parama pinigais – išeitinės pašalpos	7,9	7,9	0	100
12	Stipendijoms	138,1	138,1	0	100
13	Kitiems einamiesiems tikslams	137,6	137,6	0	100
14	Ilgalaikis turtas	20	4,1	15,9	0,2
	Iš viso:	2367,4	2316,4	51	97,8

10. Kitų lėšų panaudojimas

Lėšos, skirtos pavedimas vykdyti:

- pagal LMT koordinuojamą Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programą leistas mokslinis periodinis žurnalas „Menotyra“ (28,7 tūkst. Lt);
- LMT kompensavo LMA tikrojo nario J. Grigo ES 7-osios bendrosios mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstracinės veiklos (2007–2013 m.) programos specifinės programos „Pajėgumai“ teminės srities „Mokslas visuomenėje“ komitete veiklą (kelionės išlaidas) 1,1 tūkst. Lt.
- LR ŠMM skirtos lėšos pavedimams vykdyti:
Lietuvos mokslo premijų komisijos, kurią techniškai aptarnauja LMA, veiklos išlaidoms apmokėti panaudota 51,4 tūkst. Lt;
CERN projekto veiklai plėtoti – 338,3 tūkst. Lt;
tarptautinės UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ Lietuvos nacionalinio komiteto veiklai užtikrinti – 6,4 tūkst. Lt;
- Nacionalinė mokėjimų agentūra skyrė Akademijai 2,0 tūkst. Lt mokslinės konferencijos „Tautos ir jos žemės jungtis prof. M. Treinio spaudiniuose“ organizavimo išlaidoms apmokėti;
- LMA tikrojo nario D. Kauno sudarytai knygai „Akademija ir akademikai atsiminimuose“ išleisti panaudoti Lietuvos banko šiam tikslui skirti 3,0 tūkst. Lt;
- LMA 2012 m. vykdė penkis ES SF lėšomis finansuojamus projektus. Projektui „Lyčių lygybės moksle skatinimas“ vykdyti per metus panaudota 248,9 tūkst. Lt, „Lietuvos mokslų akademijos ir Lietuvos katalikų mokslų akademijos veiklos stiprinimas“ – 12,0 tūkst. Lt, „Nacionalinės mokslo populiarinimo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas“ – 250,2 tūkst. Lt, „Periodinių mokslo leidinių leidyba“ – 419,6 tūkst. Lt, „Fizinių ir technologinių mokslo centro ir Lietuvos mokslų akademijos veiklos stiprinimas“ – 21,0 tūkst. Lt.

Gautos tikslinės paramos lėšos:

II-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“, organizuota remiant bendrai Lietuvos–Olandijos įmonei UAB VTEX – 4,5 tūkst. Lt, UAB „Baltic Amadeus“ – 1,0 tūkst. Lt, VĮ Visorių informacinių technologijų parkas – 1,5 tūkst. Lt, UAB „Viltechmeda“ – 2,0 tūkst. Lt paramos lėšomis. Jaunųjų mokslininkų konferencijos „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ organizavimo išlaidos – 3,0 tūkst. Lt apmokėtos bendrovės „Thermo Fisher Scientific“ Vilniaus padalinio (UAB „Fermentas“) paramos lėšomis. Jaunųjų mokslininkų konferencijai „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ organizuoti paramą skyrė: 2,0 tūkst. Lt UAB „Pasvalio melioracija“, 2,0 tūkst. Lt UAB „Dotnuvos projektai“, 1,0 tūkst. Lt UAB „Baltkalis“, 2,0 tūkst. Lt Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba.

3,0 tūkst. Lt 2011 m. LMA vardinėms premijoms išmokėti 2012 m. asmeninę paramą suteikė LMA tikrasis narys A. P. Piskarskas.

1,8 tūkst. Lt akad. K. Meškausko premija už ekonomikos mokslinį darbą skirta iš akad. K. Meškausko lėšomis padėto terminuoto indėlio palūkanų.

Akademijos leidžiamai knygai „Akademija ir akademikai atsiminimuose“ redaguoti sunaudota 0,2 tūkst. Lt paramos lėšų.

11. Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

- 22,2 tūkst. Lt – privataus asmens palikimo lėšos LMA veiklai vykdyti;
- 9,0 tūkst. Lt – paramos lėšos, skirtos 2013 m. vasario mėn. mokslinės konferencijos organizacinėms išlaidoms apmokėti;
- 12,8 tūkst. Lt – parama knygai išleisti;
- 50,0 tūkst. Lt – akad. K. Meškausko pervestos tikslinės paskirties lėšos ekonomikos srities jauniems mokslininkams skatinti;
- 2360,5 tūkst. Lt – gautas finansavimas keturiems ES SF projektams vykdyti;
- 116,1 tūkst. Lt – gauti išankstiniai mokėjimai už 2012 m. sausio – 2013 m. gegužės mėn. užsienio kalbų tobulinimo kursus;
- 25,0 tūkst. Lt – Lietuvos mokslo tarybos (esančios Akademijos pastate) pervestos lėšos 2012 m. gruodžio mėn. komunalinėms paslaugoms apmokėti.
- 14,7 tūkst. Lt – Pasaulio mokslininkų federacijos skirtos lėšos stipendijoms mokėti.

Lietuvos mokslų akademijos prezidentas prof. Valdemaras Razumas

2013 m. balandžio 9 d.

1 priedas**LMA NARIŲ VEIKLOS ĮVERTINIMAS**

LMA narių indėlis į mokslo ir kultūros laimėjimus 2012 metais buvo įvertintas valstybės apdovanojimais, kitų šalių valstybinio pripažinimo ženklais. A. Laucevičius apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, V. Kučinskui suteiktas Nusipelnusio Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojo vardas ir įteiktas tai pažymintis garbės ženklas.

A. P. Piskarskui skirta Baltijos Asamblėjos mokslo premija už tyrimus lazerių ir netiesinės optikos srityse.

Baltijos Asamblėjos medalis skirtas L. Kairiūkščiui už svarų indėlį į Lietuvos mokslą, ilgametį, aktyvų ir kompetentingą darbą leidžiant trijų Baltijos šalių miškų mokslų žurnalą, pastangas išsaugoti unikalią Baltijos regiono aplinką ir biologinę įvairovę, Lietuvos, Latvijos ir Estijos mokslininkų skatinimą bendradarbiauti vykdant mokslinius tyrimus ir skleidžiant jų rezultatus.

Informatikos mokslo ir skaičiavimo technikos kūrimo ir plėtojimo pradininkui Lietuvoje A. L. Telksniui Baltijos Asamblėjos medalis skirtas už aktyvų bendradarbiavimą su Baltijos šalimis diegiant informacines technologijas moksliniuose tyrimuose, plėtojant internetą, kuriant akademinį kompiuterių tinklą ir užtikrinant jų sąveiką.

2 priedas**LMA NARIŲ SĄRAŠAS****Lietuvos mokslų akademijos tikrieji nariai**

Antanas Andrijauskas • Juozas Augutis • Vilijandas Bagdonavičius • Jūras Banys • Ramutis Bansevičius • Vytautas Basys • Vidmantas Bižokas • Vincas Būda • Vladas Algirdas Bumelis • Antanas Buračas • Eugenijus Butkus • Zenonas Dabkevičius • Viktorija Daujotytė-Pakerienė • Vladislavas Domarkas • Rūta Dubakienė • Pavelas Duchovskis • Gintautas Dzemyda • Algimantas Fedaravičius • Algirdas Gaižutis • Juozas Vidas Gražulevičius • Jonas Grigas • Feliksas Ivanauskas • Vitalijus Janickis • Eugenijus Arvydas Janulaitis • Eugenijus Jovaiša • Benediktas Juodka • Gytis Juška • Rimantas Kačianauskas • Artūras Kaklauskas • Gintaris Kaklauskas • Vytautas Kaminskas • Romualdas Karazija • Aivaras Kareiva • Domas Kaunas • Rymantas Jonas Kažys • Kęstutis Kilkus • Saulius Klimašauskas • Vaidutis Kučinskis • Zita Aušrelė Kučinskienė • Juozas Kulys • Limas Kupčinskis • Giedrius Antanas Kuprevičius • Pranas Kūris • Albinas Kusta • Aleksandras Laucevičius • Valdas Stanislovas Laurinavičius • Antanas Laurinčikas • Albertas Malinauskas • Eugenijus Manstavičius • Vytautas Martinkus • Arvydas Virgilijus Matulionis • Valentinas Mikelėnas • Robert Mokrik • Gediminas Motuza Matuzevičius • Algirdas Juozas Motuzas • Jonas Remigijus Naujalis • Evaldas Nekrašas • Vytautas Nekrošius • Gediminas Niaura • Eugenijus Norkus • Zenonas Norkus • Vytautas Ostaševičius • Remigijus Ozolinčius • Vygantas Paulauskas • Konstantinas Pileckas • Algis Petras Piskarskas • Povilas Poškas • Liudvikas Pranevičius • Minvydas Kazys Ragulskis • Algirdas Jonas Raila • Vytautas Petras Rančelis • Valdemaras Razumas • Mifodijus Sapagovas • Jonas Sapragnas • Kęstutis Sasnauskas • Algirdas Skirkevičius • Algirdas Sliesaravičius • Jūratė Sprindytė • Algirdas Petras Stabinis • Jurgis Kazimieras Staniškis • Vidmantas Stanys • Bonifacas Stundžia • Donatas Surgailis • Raimundas Šiaučiūnas • Virginijus Šikšnys • Marijus Arvydas Šliogeris • Vytas Antanas Tamošiūnas • Sigitas Tamulevičius • Eugenijus Ušpuras • Giedrius Uždavins • Juozas Vidmantis Vaitkus • Algirdas Vaclovas Valiulis • Gediminas Valkiūnas • Leonas Valkūnas • Aleksandras Vasiliauskas • Jurgis Vilemas • Povilas Zakarevičius • Edmundas Kazimieras Zavadskas • Mečislovas Žalakevičius • Remigijus Žaliūnas • Antanas Žilinskas • Henrikas Žilinskas • Gintautas Žintelis • Artūras Žukauskas • Vladas Žulkus

Lietuvos mokslų akademijos narys ekspertas

Linas Čekanavičius (ekonomika, 2009)

Lietuvos mokslų akademijos nariai emeritai

Jurgis Brėdikis • Vitas Daukšas • Mykolas Daunys • Vincentas Dienys • Danielius Eidukas • Irena Eitminavičiūtė • Romualdas Grigas • Bronius Grigelionis • Algimantas Grigelis • Edvardas Gudavičius • Česlovas Jukna • Vytautas Juodkasis • Leonas Kadžiulis • Leonardas Kairiūkštis • Antanas Kairys • Sofija Kanopkaitė • Stasys Karazija • Vytautas Kontrimavičius • Antanas Kudzys • Mykolas Lasinskas • Algimantas Jonas Marcinkevičius • Alfonsas Merkys • Vytautas Merkys* • Algimantas Miškinis • Jonas Mockus • Juras Požela • Antanas Praškevičius • Kazimieras Ragulskis • Valentinas Rajeckas • Liūda Rasteikienė • Algirdas Sabaliauskas • Pranas Sadauskas • Leonardas Sauka • Vytautas Jonas Sirvydis • Vytautas Konstantinas Sirvydis • Vytautas Pranciškus Straižys • Mindaugas Strukčinskis • Lionginas Šepetys • Algirdas Šileika • Adolfas Laimutis Telksnys • Antanas Tyla • Veronika Vasiliauskienė • Zigmas Zinkevičius

* Vytautas Merkys mirė 2012-07-25.

Lietuvos mokslų akademijos užsienio nariai

Žoresas Alfiorovas (Žores Alferov) • Aleksandras Alimovas (Aleksandr Alimov) • Algirdas Avižienis • Petras Avižonis • Aleksejus Bogdanovas (Aleksej Bogdanov) • Deividas Bridžesas (David Bridges) • A. G. Deivisas Filipas (A. G. Davis Philip) • Endriu Bušas (Andrew Bush) • Pietras Umbertas Dinis (Pietro Umberto Dini) • Vinfrydas Drochneris (Winfried Drochner) • Robertas Nilas Džounsas (Robert Neil Jones) • Svenas Ekdalis (Sven Ekdahl) • Juris Ekmanis • Hansas Jurgenas Foitas (Hans Jürgen Voigt) • Hansas Forsbergas (Hans Forsberg) • Šarlotė Friožė Fišer (Charlotte Froese Fischer) • Maiklas Fulas (Michael Fullen) • Rivneras Ganijevas (Rivner Ganiev) • Jurijus Gleba (Jurij Gleba) • Janas Harfas (Jan Harff) • Sergejus Inge-Večtomovas (Sergej Inge-Večtomov) • Stivenas Helfordas (Stephen E. Halford) • Rynkas van Hrondelė (Rienk van Grondelle) • Viačeslavas Ivanovas (Viačeslav Ivanov) • Haincas Jerochas (Heinz Jeroch) • Janas Jurkevičius (Jan Jurkiewicz) • Romualdas Kašuba • Zdzislavas Kaveckis (Zdzisław Kawecki) • Vytautas (Victor) Klemas • Arvydas Kliorė • Emilijus Knystautas • Ivanas Karlas Erikas Magnusonas (Ivan Karl-Eric Magnusson) • Algis Mickūnas • Gvidas Mikelinis (Guido Michelini) • Zenonas Mruzas (Zenon Mróz) • Stenas Nilsonas (Sten Nilsson) • Panas M. Pardalas (Panos M. Pardalos) • Dmitrijus Pavlovas (Dmitrij Pavlov) • Hansas Hartmutas Pėteris (Hans Hartmut Peter) • Andrė Premonas (André Preumont) • Kaliampudis Radhakrišna Rao (Calyampudi Radhakrishna Rao) • Baiba Rivža • Migelis Sanchuanas (Miguel A. F. Sanjuan) • Alfredas Erichas Senas (Alfred Erich Senn) • Eva Marija Severinson (Eva Maria Severinson) • Karlas Skirnisonas (Karl Skirnisson) • Kenvėjus Montgomeris Smitas (Kenway Montgomery Smith) • Viktoras Algirdas Sniečkus • Janas Erikas Solheimas (Jan Erik Solheim) • Janis Stradinis (Jānis Stradiņš) • Voldemaras Strykis (Voldemārs Strīķis) • Leonidas Suščenia (Leonid Suščenia) • Rolandas Sune Svanbergas (Roland Sune Svanberg) • Viljamas Rygelis Šmolstygas (William Riegel Schmalstieg) • Frydrichas Šolcas (Friedrich Scholz) • Michailas Šuras (Michael Shur) • Viktoras Trajkovskis (Viktor Trajkovski) • Rimas Vaičaitis • Dyteris Verneris (Dieter Werner) • Richardas Vilemsas (Richard Villems) • Romualdas Viskanta • Antoninas Zikikis (Antonino Zichichi)

3 priedas**LMA IR SU PARTNERIAIS 2012 METAIS ORGANIZUOTI RENGINIAI****Sausio mėn.**

Sausio 12 d. mokslo konferencija, skirta žurnalo „Filosofija. Sociologija“ 20-mečiui „Lietuvos filosofija ir sociologija: problemos, įžvalgos, perspektyvos“ (LMA).

Sausio 17 d. LMA tikrojo nario J. Grigo knygos „Kiek trunka sekundė“ sutiktuvs (LMA).

Sausio 18 d. renginiai, skirti akademikui Povilui Algirdui Vaškeliui atminti.

Sausio 26 d. mokslinė konferencija „XXI a. pradžios Lietuvos lokaliniai tyrimai šimtatomėje monografijų serijoje Lietuvos valsčiai“ (LMA).

Sausio 31 d. jubiliejinė konferencija „Alergologijos dabartis ir ateities perspektyvos“ (LMA).

Vasario mėn.

Vasario 2 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje parodos „Algimanto Miškinio dovana“ atidarymas.

Vasario 9 d. Druskininkų diena LMA „Druskininkų sėkmės modelis: darni ir inovatyvi savivaldos plėtra“ (LMA).

Vasario 14 d. antroji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“ (LMA).

Vasario 17 d. BMGMS narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Vasario 21 d. TMS visuotinis ataskaitinis susirinkimas (VDU).

Vasario 24 d. kultūros forumas „Vilniaus pilių kultūrinio rezervato būklė ir jo paskirties įgyvendinimo problemos“ (LMA).

Vasario 28 d. MFChMS narių ataskaitinis susirinkimas (LMA).

Kovo mėn.

Kovo 1 d. kamerinės muzikos ir tapybos vakaras (LMA).

Kovo 6 d. ŽŪMMS 2011 m. veiklos ataskaitinis susirinkimas (LMA).

Kovo 8 d. HSMS visuotinis ataskaitinis susirinkimas (LMA).

Kovo 8 d. atminimo vakaras „Amžino rūpesčio pieva“, skirtas poeto akademiko Justino Marcinkevičiaus gimtadieniui (LMA).

Kovo 9 d. 2011 metų Lietuvos mokslo premijos laureato diplomų teikimo iškilmės (LMA).

Kovo 14 d. TMS išvažiuojamasis posėdis AB „Lietuvos energija“ Elektrėnuose.

Kovo 16 d. pranešimas nacionalinėje mokslinėje konferencijoje „Psichiatrijos mokslo prioritetai“ (LMA).

Kovo 20 d. mokslinė konferencija „Tautos ir jos žemės jungtis prof. Mečislovo Treinio spaudiniuose“ (LMA).

Kovo 22 d. mokslinė konferencija „Dirvožemis ir aplinka“ (Aleksandro Stulginskio universitetas).

Kovo 23 d. seminaras „Mokslas kine – tikrovė ir fikcija“ (LMA).

Kovo 23–24 d. seminaras „Virtualios realybės naudojimas studijų procese“ (Trakai).

Kovo 27 d. LMA narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Kovo 29 d. paskaita-diskusija lyčių lygybės klausimais (LRV).

Kovo 30 d. seminaras „Atliekos ir maisto tarša“ (Aleksandro Stulginskio universitetas).

Balandžio mėn.

Balandžio 2 d. konferencija „Geografijos mokslo aktualijos: mokslininkai – mokytojams“ (LMA).

Balandžio 3 d. mokslo žinių diena „J pagalbą abiturientui“. VU doc. Ievos Balsytės paskaita „Kaip įveikti stresą ir vidinę įtampą“ (M. Daukšos vidurinė mokykla).

- Balandžio 6 d.** dokumentinio filmo „Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekai – 100“ pristatymas ir susitikimas su kūrybine grupe (LMA).
- Balandžio 10 d.** vakaras iš ciklo „Visuomenės įžymybės“, skirtas monsinjoro Kazimiero Vasiliausko 90-osioms gimimo metinėms (LMA).
- Balandžio 12 d.** 2-oji tarptautinė mokslinė konferencija „Erkių platinamos ligos“ (LMA).
- Balandžio 17 d.** LMA diena Anykščiuose, skirta energetikos aktualijoms.
- Balandžio 19 d.** mokslinis seminaras „Daugiakalbystė praeities ir dabarties Lietuvoje“ (LMA).
- Balandžio 24 d.** konferencija „Mokslometrija: mokslo publikacija ir jos vertė“ (LMA).
- Balandžio 24 d.** 11 mokslo žinių diena „Vaikų ir jaunimo olimpinis ugdymas šalies mokyklose“. Seminaras „Vaikų ir jaunimo olimpinis ugdymas Vilniaus mokyklose“ (V. Kačalovo gimnazija).
- Balandžio 25 d.** LMA narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas (LMA).

Gegužės mėn.

- Gegužės 8 d.** Spaudos dienai skirta LMA tikrojo nario Algirdo Gaižučio paskaita „Spauda ir žmogaus laisvė“ (LMA).
- Gegužės 10–12 d.** tarptautinis 11-asis Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongresas (Vilnius).
- Gegužės 10 d.** mokslinė praktinė konferencija „Javų maistinė vertė ir jų panaudojimo efektyvumas paukščių mityboje“ (LSMU Veterinarijos akademija, Kaunas).
- Gegužės 11 d.** LMA diena Šilutėje.
- Gegužės 11 d.** seminaras-posėdis „Klimato ir vandenų tyrimai Vilniaus universiteto Hidrologijos ir klimatologijos katedroje“ (VU).
- Gegužės 11 d.** buvusio Vilniaus inžinerinio statybos instituto rektoriaus, LMA akademiko ir TMS Statybos mokslų sekcijos pirmininko Aleksandro Čyro 85-ųjų gimimo metinių minėjimas. Organizatoriai VGTU, TMS Statybos inžinerijos mokslų sekcija (renginys A. Čyro gimtinėje Merkinėje).
- Gegužės 11 d.** respublikinė konferencija, skirta Tarptautinei slaugytojo dienai „Mažinant atskirtį: moksliniais tyrimais pagrįstos slaugos praktikos diegimas“ (LMA).
- Gegužės 15 d.** Mokslo žinių diena. LMA tikrojo nario V. Ostaševičiaus paskaita Vilniaus moksleiviams „Ar spėjame su technikos pažanga?“ (LMA).
- Gegužės 15 d.** knygos „Nerimas: svarbiausių humanitarinių ir socialinių grėsmių bei jų pasekmių Lietuvai įžvalgos“ sutiktuvės (LMA).
- Gegužės 16 d.** Agrarinės ekonomikos ir kaimo sociologijos sekcijos narių susirinkimas (LMA).
- Gegužės 17 d.** vakaras, skirtas LMTA profesorės dr. Mariam Azizbekovai atminti. Rengėjai: „Mokslininkų rūmų“ skyrius, Lietuvos teatro ir muzikos akademija (LMA).
- Gegužės 18 d.** MFChMS Chemijos sekcijos posėdis „Chemijos mokslinės veiklos FMTC Chemijos institute, ryšių su pramone ir kitų aktualių problemų aptarimas“ (Chemijos institutas).
- Gegužės 22 d.** konferencija, skirta akademiko Vlado Lašo 120-osioms gimimo metinėms, „Lietuvos alergologija: nuo mokslo iki praktikos“ (LMA).
- Gegužės 23 d.** ŽŪMMS išvažiuojamasis išplėstinis susirinkimas „Kaimo kultūrinio paveldo išsaugojimas visuomenės reikmėms. Lietuvos dvarai“ (Pakruojo r.).
- Gegužės 24 d.** apskritojo stalo diskusija „Infekcinių ligų grėsmė moterų sveikatai“ (LMA).
- Gegužės 25 d.** mokslinė-praktinė konferencija „Mėsinių galvijų veislininkystės teoriniai ir praktiniai aspektai“ (LSMU Veterinarijos akademija).
- Gegužės 29 d.** Lietuvos chemikų draugijos steigiamasis suvažiavimas (VU Chemijos fakultetas).
- Gegužės 30 d.** mokslinė-praktinė konferencija „Mokslas – sodininkystės pažangai“ (LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institutas, Babtai, Kauno r.).
- Gegužės 31 d.** respublikinė mokslinė-praktinė konferencija „Alergologijos ir klinikinės imunologijos aktualijos 2012“ (LMA).

Birželio mėn.

Birželio 1 d. LMA ir Klaipėdos miesto savivaldybės bendradarbiavimo sutarties pasirašymo renginys (Klaipėda).

Birželio 4 d. „Mokslo žinių diena“. Edukacinė programa Vilniaus miesto vidurinių mokyklų moksleiviams „Susipažinkime su Verkių istorija“. Programoje pažintinė ekskursija „Verkių dvaras – senoji vyskupų rezidencija“ Verkių rūmuose (Žaliųjų ežerų g. 49).

Birželio 5 d. išplėstinė diskusija „Integruotų gamtos mokslų dalykų mokymo programų ir mokytojų rengimo problemų aptarimas“ (LMA).

Birželio 12 d. renginys „Tautos sukilimo diena“, skirtas 1941 m. birželio mėn. sukilimui. Kino dokumentininko Albino Kentros komentaras ir vaizdinė medžiaga (Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga).

Birželio 15 d. LMA tikrojo nario V. A. Tamošiūno 70-mečio jubiliejui skirti renginiai.

Birželio 19 d. mokslinė-praktinė konferencija „Žemdirbio vasara 2012. Lietuvos dirvožemiai: dabartinė būklė, priemonės ir būdai derlingumui išsaugoti bei didinti“ (ASU Bandymų stotis ir IV rūmai).

Birželio 21 d. tarptautinė mokslinė konferencija „Augalų selekcija Europos mokslo ir inovacijų kontekste“, skirta augalų selekcijos Lietuvoje 90-mečiui (LAMMC Žemdirbystės institutas, Akademija, Kėdainių r.).

Birželio 26 d. LMA diena Ignalinoje.

Birželio 28 d. HSMS visuotinis susirinkimas (LMA).

Liepos mėn.

Liepos 3 d. ŽŪMMS išvažiuojamasis susirinkimas „Agronomijos moksliniai tyrimai ir jų sklaida Rytų Lietuvoje“ (Anykščių r.).

Liepos 8–11 d. 10-oji tarptautinė Baltijos šalių konferencija „Duomenų bazės ir informacinės sistemos“ (LMA).

Rugsėjo mėn.

Rugsėjo 11–20 d. devintasis mokslo festivalis „Erdvėlaivis Žemė“.

Rugsėjo 11 d. ŽŪMMS narių visuotinis rinkiminis susirinkimas (LMA).

Rugsėjo 12 d. Lietuvos mokslo premijos laureato prof. habil. dr. Ričardo Makuškos paskaita „Biolubrikantai: ar išmoksime imituoti tai, ką Gamta sukūrė mažindama trintį sąnariuose“ (LMA).

Rugsėjo 13 d. Adolfo Jucio akademiniai skaitymai (LMA).

Rugsėjo 18 d. ir rugsėjo 21 d. BMGMS narių visuotinis rinkiminis susirinkimas.

Rugsėjo 19 d. mokslinė konferencija „Kooperatinės bankininkystės plėtros tendencijos ir perspektyvos“ (LMA).

Rugsėjo 19 d. Lietuvos mokslo premijos laureato prof. dr. Osvaldo Rukšėno paskaita „Šiuolaikinės neurobiologijos koncepcijos“ (LMA).

Rugsėjo 20 d. ir rugsėjo 26 d. MFChMS narių visuotinis rinkiminis susirinkimas (LMA).

Rugsėjo 25 d. TMS visuotinis rinkiminis susirinkimas (LMA).

Rugsėjo 26 d. HSMS narių visuotinis rinkiminis susirinkimas (LMA).

Rugsėjo 27–28 d. tarptautinė knygotyros konferencija „Mokslo kūrėjai (knygotyra, kodikologija, dokumentotyra, mediotyra)“ (LMA, VU).

Rugsėjo 27 d. mokslinė konferencija „Žemdirbystės technologijų kaita XX–XXI a.“ (LAMMC Joniškėlio bandymų stotis).

Spalio mėn.

Spalio 2 d. LMA narių visuotinis rinkiminis susirinkimas (LMA).

Spalio 3 d. konferencija „Akademiko P. Šivickio indėlis į Lietuvos biologijos mokslo plėtrą“ (LMA).

Spalio 4–6 d. XXV Baltijos valstybių mokslo istorikų konferencija (LMA, LMA Vrublevskių biblioteka).

Spalio 9 d. Juzefo Ignaco Kraševskio 200-ųjų gimimo metinių minėjimas ir istorijos veikalo „Vytauto Lietuva“ sutiktuvės (LMA).

Spalio 10 d. išplėstinis susirinkimas „Žmogaus ir veterinarinės medicinos bendrieji aktualūs klausimai“ (LSMU Veterinarijos akademija).

Spalio 12 d. LMA ir Kauno miesto savivaldybės bendradarbiavimo sutarties pasirašymas (Kaunas).

Spalio 12 d. prof. Leonas Ašmantas ir LMA tikrasis narys J. Vilemas pristatė Georgijaus Kopčinskio ir Nikolajaus Šteinbergo knygą „Černobyliš. Katastrofos anatomija“ (LMA).

Spalio 16 d. LMA diena Druskininkuose.

Spalio 17 d. akademiko Zigmo Zinkevičiaus paskaita-pokalbis „Lietuviški elementai šiaurės rytų Lenkijos ir Vilnijos pavardėse“ (LMA).

Spalio 23 d. Ingos Liutkevičienės „Lietuviškas imunitetas: Vytenio Povilo Andriukaičio gyvenimo interviu“ ir Alfonso Andriukaičio „Bausmė be nusikaltimo: atsiminimai“ knygos sutiktuvės (LMA).

Spalio 24 d. Lietuvos mokslo premijos laureato dr. Vidmanto Ulevičiaus paskaita „Atmosferos aerolio dalelės: fizinės-cheminės savybės ir įtaka klimato kaitai, oro taršai ir žmonių sveikatai“ (LMA).

Spalio 25 d. LMA tikrojo nario D. Kauno knygos „Bibliotheca Georgii comitis de Plater. Jurgio Platerio biblioteka – Lietuvos knygos kultūros ir mokslo paminklas“ sutiktuvės (LMA).

Spalio 26 d. tarptautinė mokslinė konferencija „Vilnius–Baku: kultūrų tiltai“, skirta lietuvių literatūros klasiko Vinco Krėvės-Mickevičiaus 130-osioms gimimo metinėms (LRS).

Spalio 26 d. vakaras „Jau niekas tavęs taip giliai nemylės“, skirtas Maironio 150-osioms gimimo metinėms (LMA).

Spalio 30 d. iškilmingas LMA renginys, kuriame pasirašyta LMA ir Armėnijos nacionalinės mokslų akademijos mokslinio bendradarbiavimo sutartis bei įteikti pažymėjimai LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso nugalėtojams (LMA).

Spalio 30 d. seminaras „Ekonomika ir matematika: praeitis, dabartis ir perspektyvos“, skirtas akademiko Raimundo Leono Rajecko 75-osioms gimimo metinėms (VU Ekonomikos fakultetas).

Lapkričio mėn.

Lapkričio 6 d. apskritojo stalo diskusija „Lietuvos mokslų akademijos ryšiai su inovatyviais centrais“ (LMA).

Lapkričio 6 d. LMA tikrosios narės V. Daujotytės-Pakerienės knygos „Laisvojo mąstymo properšos“ sutiktuvės (LMA).

Lapkričio 7 d. apskritojo stalo diskusija „Mokslo žurnalų leidyba: plagijavimo prevencija ir leidybos etika“ (LMA).

Lapkričio 7 d. konferencija „Poledynmečio aplinka ir žmogus Lietuvoje“ (LMA).

Lapkričio 13 d. Lietuvos mokslo premijos laureato prof. habil. dr. Mykolo Michelberto paskaita „Baltiškasis fenomenas – romėniškos monetos senojo geležies amžiaus kapuose“ (LMA).

Lapkričio 13 d. diskusija „Civilizacijos grimasos ir moderniojo žmogaus moralinė būklė (menas, psichologija, filosofija)“. Pristatyta filosofo Krescencijaus Stoškaus knyga „Rezignacija arba mirties filosofijos iššūkis modernybei“ (LMA).

Lapkričio 14 d. seminaras-diskusija „Hidroenergetikos dabartis ir ateities perspektyvos“ (AB „Lietuvos energija“, Kruonis, Kaišiadorių r.).

Lapkričio 20 d. LMA tikrojo nario J. Grigo knygos „Kokiame pasaulyje gyvename“ sutiktuvės (LMA).

Lapkričio 21 d. jaunųjų mokslininkų konferencija „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ (LMA).

Lapkričio 22 d. LMA diena Panevėžio miesto savivaldybėje.

Lapkričio 22 d. dailininko ir žurnalisto Vaidoto Žuko knygos „Molėtai 625: žmonės, istorija, gamta“ sutiktuvės (LMA).

Lapkričio 27 d. mokslinė konferencija „Maisto sauga ir kokybė: aktualijos ir leidiniai“ (LMA).

Lapkričio 28 d. Lietuvos mokslo premijos laureatės LMA tikrosios narės Z. A. Kučinskienės paskaita „Aterosklerozės patogenezės mechanizmai: molekulinį žymenų paieška ir tyrimas“ (LMA).

Lapkričio 30 d. Lietuvos sociologų konferencija „Nelygybių Lietuva“ (LMA).

Gruodžio mėn.

Gruodžio 4 d. renginys, skirtas Kėdainių sutarties (1655-10-20) iniciatoriaus kunigaikščio Jonušo Radvilos 400 metų jubiliejui (LMA).

Gruodžio 5 d. jaunųjų mokslininkų konferencija „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ (LMA).

Gruodžio 6 d. Lietuvos mokslo premijos laureatės dr. Rūtos Janonienės paskaita „Šv. Pranciškaus ikonografija XVI–XVIII a. Vilniaus Bernardinų bažnyčios tapyboje“ (LMA).

Gruodžio 7 d. seminaras „Naujos medžiagos saulės energetikai“ (Radisson Blu Hotel).

Gruodžio 7 d. popietė iš ciklo „Profesorius ir jo mokykla“. Dainininkės pedagogės Laimos Domikaitės ir Vaivos Blažienės mokinių koncertas „Kalėdos... Kalėdos... Kalėdos...“ (LMA).

Gruodžio 11 d. apskritojo stalo diskusija „Fizikinės energetikos problemos ir ateities energetika“ (LMA).

Gruodžio 11 d. Alergologijos komisijos posėdis (LMA).

Gruodžio 13 d. Lietuvos mokslo premijos laureatės dr. Eglės Sendžikienės paskaita „Naujos žaliavos ir metodai biodyzelino gamybai“ (LMA).

Gruodžio 14 d. Mokslo žinių diena. LEU doc. Eglės Strolytės paskaita „Emocinis intelektas“ (A. Puškino vidurinė mokykla).

Gruodžio 14 d. LMA tikrojo nario E. Jovaišos monografijos „Aisčiai. Kilmė“ sutiktuvės (LMA).

Gruodžio 18 d. 2012 metų baigiamasis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas (LMA).

Gruodžio 20 d. Mokslo žinių diena. Popietė, skirta LMA narės Vandos Zaborskaitės 90-mečiui ir Maironio 150-osioms gimimo metinėms paminėti. Dalyvavo Vilniaus r. lietuvių kalbos mokytojai (LMA).

Gruodžio 31 d. Naujametinis koncertas „Pakelkim mes taurę linksmybių!“. Dalyvavo dainininkai: Nomeda Kazlaus (sopranas, Lietuva) ir Oscaras Marinas (tenoras, Ispanija), pianistas Linas Dužinskas, aktorius Andrius Bialobžeskis (LMA).

4 priedas

**TARPTAUTINIŲ ASOCIACIJŲ, KURIŲ NARĖ YRA LMA, 2012 M. PARENGTOS MOKSLINĖS
REKOMENDACIJOS**

1. *The current status of biofuels in the European Union, their environmental impacts and future prospects.* EASAC policy report 19, December 2012. ISBN: 978-3-8047-3118-9.
2. *Addressing the Challenges of Climate Change: an aide memoire for policy makers.* EASAC statement, November 2012., 4 p.
3. *EASAC statement on the need for more emphasis on systems approaches to inform EU policy making [concerning energy systems].* November 2012, 2 p.
4. *Direct-to-consumer genetic testing for health-related purposes in the European Union: the view from EASAC and FEAM.* EASAC policy report 18, July 2012. ISBN: 978-3-8047-3083-0.

5 priedas**NAUDOTI SUTRUMPINIMAI**

AM –	Aplinkos ministerija
ALLEA –	Visos Europos mokslų akademijų federacija
ASU –	Aleksandro Stulginskio universitetas
BChI –	Biochemijos institutas
BMGS –	Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius
CERN –	Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacija
DB –	duomenų bazės
EASAC –	Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinė taryba
EK –	Europos Komisija
FTMC –	Fizinių ir technologijos mokslų centras
HSMS –	Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius
ICSU –	Tarptautinė mokslo taryba
IAP –	Tarptautinė mokslų akademijų sąjunga
KU –	Klaipėdos universitetas
KTU –	Kauno technologijos universitetas
LAEI –	Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas
LAMMC –	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras
LAMMC MI –	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Miškų institutas
LAMMC SDI –	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Sodininkystės ir daržininkystės institutas
LAMMC ŽI –	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės institutas
LEI –	Lietuvos energetikos institutas
LEU –	Lietuvos edukologijos universitetas
LKI –	Lietuvių kalbos institutas
LKMA –	Lietuvių katalikų mokslo akademija
LLKI –	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
LMA –	Lietuvos mokslų akademija
LMABV –	Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka
LMT –	Lietuvos mokslo taryba
LMTA –	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
LSAS –	Lietuvos studentų atstovybių sąjunga
LSMU –	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
LSMU VA –	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademija
LVPA –	Lietuvos verslo paramos agentūra
MFCChMS –	Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius
MITA –	Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra
MTEP –	Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
NMA –	Nacionalinė moksleivių akademija
SAM –	Sveikatos apsaugos ministerija
SKVC –	Studijų kokybės vertinimo centras
SM –	Susisiekimo ministerija
ŠMM –	Švietimo ir mokslo ministerija
ŠU –	Šiaulių universitetas
TMI –	Taikomųjų mokslų institutas
TMS –	Technikos mokslų skyrius
URM –	Užsienio reikalų ministerija
VDU –	Vytauto Didžiojo universitetas
VG TU –	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
VU –	Vilniaus universitetas
VU MII –	VU Matematikos ir informatikos institutas
ŽŪM –	Žemės ūkio ministerija
ŽŪMMS –	Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius

Leidinio „Lietuvos mokslų akademijos 2012 metų veiklos ataskaita“ redakcinė taryba:

Vytautas Basys, Vladas Algirdas Bumelis, Feliksas Ivanauskas, Domas Kaunas, Albinas Kusta, Vytautas Ostaševičius, Algis Petras Piskarskas, Valdemaras Razumas (pirmininkas), Aleksandras Vasiliauskas

Medžiagą parengė LMA mokslų skyrių pirmininkai: Vytautas Basys, Feliksas Ivanauskas, Albinas Kusta, Vytautas Ostaševičius, Aleksandras Vasiliauskas;

moksliniai sekretoriai: Silva Aukštinaitytė, Aurika Bagdonavičienė, Reda Daukšienė, Bronius Jaskėlevičius, Jadvyga Olechnovičienė;

LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius Sigitas Narbutas;

Theodoro Grotthusso fondo valdybos pirmininkas Aivaras Kareiva;

LMA padalinių vadovai: Rasa Aleknavičienė, Aldona Daučiūnienė, Gražvydas Kirvaitis, Asta Paškevičienė;

ES struktūrinių fondų projektų vadovė Diana Skučaitė;

atsakingieji specialistai ir darbuotojai: Lyda Milošienė, Valerija Paškauskienė, Violeta Skirgailienė,

Marija Nijolė Stačiokienė, Elena Vydrina, Vilius Žalys

Sudarytojai: Andrius Bernotas, Domas Kaunas, Rolandas Maskoliūnas

Apsvarstyta Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo 2013 m. balandžio 9 d. posėdyje, protokolais Nr. 7

Kalbos redaktorė Aurika Bagdonavičienė

Korektorė Genutė Griežienė

Apipavidalino Miglė Datkūnaitė

Viršeliuose Virginijos Valuckienės nuotrauka

Spausdino UAB „BMK leidykla“

ISSN 2029-9397

ISSN 2029-9397

9 772029 939005

